

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในตำบลหนองไผ่
อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

นายสุณี ไชยนิคมกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาขาสถาปัตยกรรมบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พุทธศักราช ๒๕๕๔

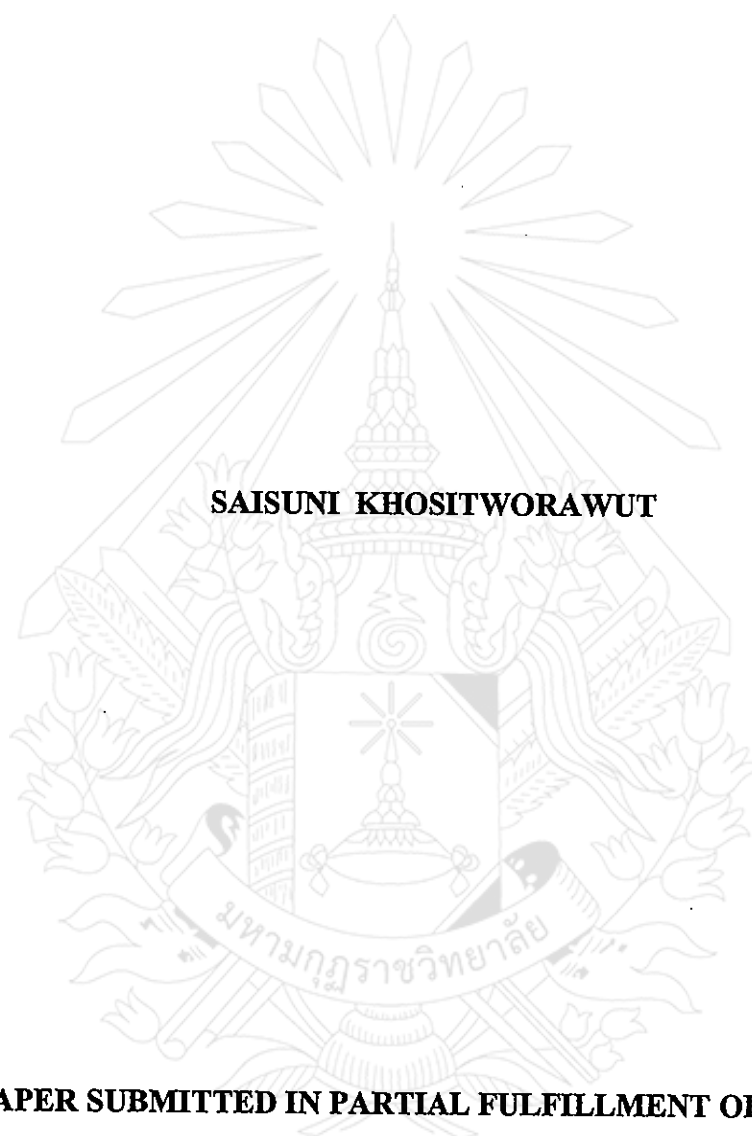
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่
อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2554

B 15769

**INFORMATION ACKNOWLEDGEMENT FROM GOVERNMENTAL AGENCIES OF PEOPLE
IN NONGPHAI SUB-DISTRICT, CHUMPHAE DISTRICT, KHONKAEN PROVINCE**

SAISUNI KHOSITWORAWUT

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2554 (2011)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน
ตำบลหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : สายสุณี โนมิตวรวิฑู
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. สุรพล พรหมกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์วิระพงษ์ คุณประทุม

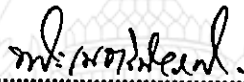
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(พระเมธาวิเชียร, ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระเมธาวิเชียร, ดร.)

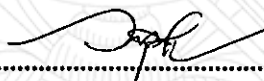
อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร. สุรพล พรหมกุล)

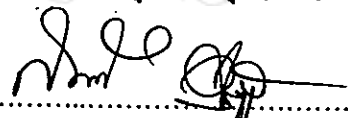
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์วิระพงษ์ คุณประทุม)

กรรมการ

(พระวราวุธ สีลาวัณ, ดร.)

กรรมการ

(ดร.สาธินี รักกตัญญู)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Information Acknowledgement from Governmental Agencies of
People in Nongphai Sub-District, Chumphae District, Khonkaen
Province.

Student's Name : Saisuni Khositworawut

Department : Government

Advisor : Dr. Surapon Promgoon

Co – Advisor : Lect. Virapong Khunpratum

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirement for the Master's Degree.

P. Medhavinaiyaro
.....
(PhraMedhavinaiyaro (Dr.))

Dean of Graduate School

Thematic Committee

P. Medhavinaiyaro
.....
(PhraMedhavinaiyaro (Dr.))

Chairman

SP
.....
(Dr. Suraphon Promgoon)

Advisor

Virapong
.....
(Lect. Virapong Khunpratum)

Co-Advisor

P. W. Raecha
.....
(Phra Warawut Silawutho, Dr.)

Member

S. Raggatanyoo
.....
(Dr. Salinee Raggatanyoo)

Member

หัวข้อสารนิพนธ์	: การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: นางสาวสุณี โหมนิทวารวุฒิ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร. สุรพล พรหมกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: นายวิระพงศ์ คุณประทุม
ปีการศึกษา	: 2554

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 384 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane สุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) หรือ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รองลงมาได้แก่ ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารและน้อยที่สุดได้แก่ ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารตามลำดับ

2) ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน โดยรวม 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ คือ ประชาชนได้รับข้อมูลและข่าวสารทางราชการล่าช้า รองลงมา คือ ประชาชนไม่ได้รับข้อมูลและข่าวสารทางราชการครบ จากเสียงตามสายตามที่ทางราชการประกาศ และน้อยที่สุด คือ ประชาชนส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออกจึงไม่เข้าใจข้อมูลและข่าวสารทางราชการ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ ส่วนใหญ่ได้เสนอแนะว่า ควรส่งข้อมูลและข่าวสารทางราชการให้ประชาชนทราบโดยเร็ว รองลงมา คือ ควรประกาศเสียงตามสายให้ประชาชนทราบอย่างละเอียด และน้อยที่สุด คือ ควรจัดอบรมเพิ่มความรู้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น

Thematic Title : **Information Acknowledgment From Governmental Agencies of People in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province**

Student's Name : **Saisuni Khositworawut**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Surapon Pomgoon**

Co-Advisor : **Mr. Virapong Khunpratun**

Academic Year : **B.E. 2554 (2011)**

ABSTRACT

The results of the research were found as follows : 1) To study people opinion upon information acknowledgment from governmental agencies in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province. 2) To compare opinion upon information acknowledgment from governmental agencies in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province of people classified according differences over their genders, ages and level of education. 3) To study suggestion concerning with problems and solutions of people on opinion upon information acknowledgment from governmental agencies in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province. The samples in this study were people's since 15 year old in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province. as numbers of 384 persons. That the sample size using by Taro Yamane method and technique of randomly selected by systematic sampling. Tools used for data collecting were questionnaires. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, statistics used t-test One-Way ANOVA. If there were any difference, it was tested by means of Scheffe's Method and analyzed by computing

The results of the research were found as follows :

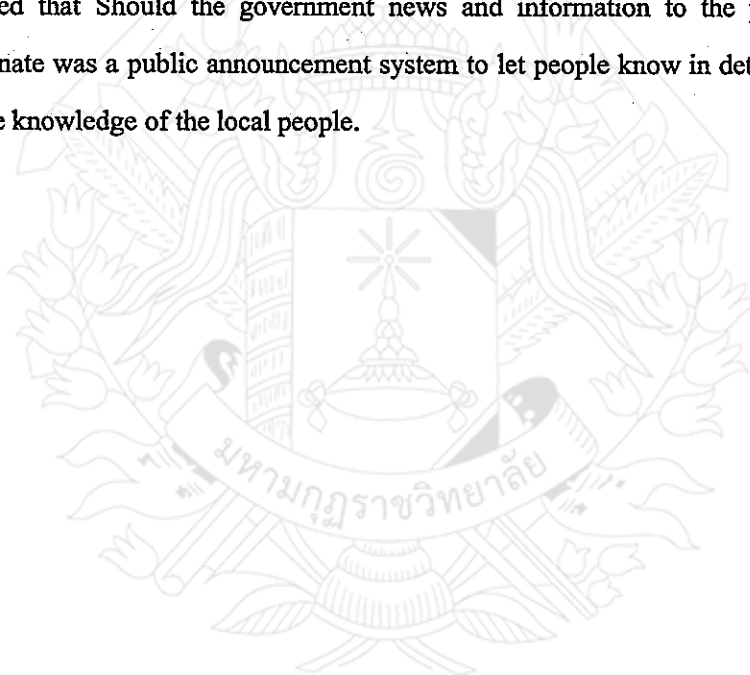
1) People opinion upon information acknowledgment from governmental agencies in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province, in the overall aspect was at middle level. Taking a single aspect in to account, the most satisfaction was the presentation format of information, subordinate was sources of information and at least was the content of the information, respectively.

2) Opinion upon information acknowledgment from governmental agencies in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province of people classified according differences over their genders and level of education were proven to be the null hypothesis in overall aspect, but people classified according differences over their ages was proven to be the hypothesis in overall aspect

3).Suggestion concerning with problems and solutions of people on opinion upon information acknowledgment from governmental agencies in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province, the most problem were people have been delayed by the government news and information, subordinate was the official news and information not full of sound along the lines announced by the government. At least was most people do not read the official news and information.

Suggestions on how to resolve problems with information acknowledgment from governmental agencies in Nongphai Sub-district, Chumphae District, Khon Kaen Province. Most suggested that Should the government news and information to the public without delay, , subordinate was a public announcement system to let people know in detail, And At least was to increase knowledge of the local people.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	5
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญหรือธรรมาภิบาล	17
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้	24
2.4 ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ	33
2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	36
2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	40
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	47

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	73
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	74
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	74
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขา ภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน	75
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขา ภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคลากร	76
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ	77
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม	78
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตาม เพศ	79

ตารางที่ 4.9	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดย รวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ	79
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคคลากร จำแนกตามเพศ	80
ตารางที่ 4.11	แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคคลากร จำแนกตามเพศ	80
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ จำแนกตามเพศ	81
ตารางที่ 4.13	แสดงการเปรียบเทียบกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ จำแนกตามเพศ	81
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ สถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามเพศ	82
ตารางที่ 4.15	แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามเพศ	82

ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ	83
ตารางที่ 4.17	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ	84
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคคลากร จำแนกตามอาชีพ	85
ตารางที่ 4.19	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคคลากร จำแนกตามอาชีพ	86
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ จำแนกตามระดับอาชีพ	87
ตารางที่ 4.21	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ จำแนกตามระดับอาชีพ	88
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับอาชีพ	89
ตารางที่ 4.23	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ	90

ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	91
ตารางที่ 4.25	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	92
ตารางที่ 4.26	แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe's Methodé)	92
ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคคลากร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	93
ตารางที่ 4.28	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคคลากร จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	94
ตารางที่ 4.29	แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายกับระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe's Methodé)	95
ตารางที่ 4.30	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	96

ตารางที่ 4.31	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	96
ตารางที่ 4.32	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	97
ตารางที่ 4.33	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	98
ตารางที่ 4.34	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ จำแนกตามรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Methodé)	99
ตารางที่ 4.35	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	100
ตารางที่ 4.36	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	100
ตารางที่ 4.37	ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคลากร	101

- ตารางที่ 4.38 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข
ปัญหาการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอ
ภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านบริการ 102
- ตารางที่ 4.39 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข
ปัญหาการใช้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาภูเขียว อำเภอ
ภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม 103

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

54

บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	48
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
	3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง	50
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	50
	3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	53
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
	3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	56
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
	4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	58
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
	ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทาง ราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหา จังหวัด ขอนแก่น	61
	ตอนที่ 3 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย	65
	ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทาง ราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหา จังหวัด ขอนแก่น	80
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
	5.1 สรุปผลการวิจัย	82
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย	84
	5.3 ข้อเสนอแนะ	92
	5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	92
	5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	95
	บรรณานุกรม	96

ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	100
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	102
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	108
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ	113
ประวัติผู้วิจัย	117

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิทธิพื้นฐานที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ทั้งนี้ เพื่อรองรับ “สิทธิใ้รู้” (right to know) ของประชาชน คือ สิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของราชการบางประเภทซึ่งจำเป็นต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับหรือจำเป็นต้องปกปิดไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม และเพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในระบอบประชาธิปไตย¹

การศึกษา “การพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของประเทศไทย” โดย ทิมวิชัย โครงการพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของประเทศไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ซึ่งเสนอภาพรวมของการร้องเรียนและอุทธรณ์ตามพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540-2553 ว่า มีการร้องเรียนอุทธรณ์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 1,043 ครั้ง รองลงมาคือ กระทรวงศึกษาธิการ 489 ครั้ง และส่วนราชการอิสระ 145 ครั้ง ตามลำดับ² ครรชิต มาลัยวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กล่าวว่า ประเด็นที่เป็นปัญหาอุปสรรคของทางราชการ คือไม่เคยศึกษาว่าประชาชนต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการอะไรบ้าง แต่เป็นการขัดเขียดข้อมูลให้กับ

---

¹ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ จังหวัดยะลา, สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชน, จันทร์ที่ 15 ธันวาคม 2554

http://www.yala.go.th/web_data/data.htm

²โครงการพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของประเทศไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, งานวิจัยนิตยสารประชาชนยังขาดความรู้เข้าถึงพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร, 17 มิ.ย. 2554

<http://ilaw.or.th/node/1024>

ประชาชนว่าข้อมูลนี้ประชาชนจะต้องรู้ เช่นนี้การจัดระบบจึง ไม่สามารถให้เป็นไปตามที่ประชาชน ต้องการได้³

ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น มีหน่วยงานราชการในเขตพื้นที่ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล สถานีอนามัย และ โรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรที่ให้บริการ ประชาชน มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น จากการ สัมภาษณ์ นางอำนวยการบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ วันที่ 24 เมษายน 2554 เวลา 14.00- 15.30 น. ณ วัดกลางสว่าง หมู่ 5 ตำบลหนองไผ่ พบว่า ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะเกิด จากปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการที่มีผลต่อความร่วมมือของประชาชน ในพื้นที่ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากขาดการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง สื่อที่ให้บริการมีจำนวนจำกัด และไม่ทั่วถึง ภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดสื่อเข้าใจยาก และรูปแบบการนำเสนอไม่น่าสนใจ เป็นต้น

ผู้วิจัยในฐานะเป็นประชาชนตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น ได้เล็งเห็นถึง ความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจในการศึกษาเรื่องนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชน ในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่นที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของ ประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทาง

³ครรรชิต มาลัยวงศ์, เรื่องเดียวกัน.

ราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 9,496 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

- 1) ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
- 2) ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร
- 3) ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

1.4.4 ทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการส่งเสริมประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการแก่ประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดขอนแก่นเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลนั้น และทำความเข้าใจความหมายจากเนื้อหาข่าวสารที่ประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานภาครัฐ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร หมายถึง หน่วยงานที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ทำให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ เสียงตามสาย วิทยุชุมชน โทรทัศน์ วิทยุประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ โบปปลิว โปสเตอร์ หนังสือพิมพ์ วารสาร ผู้นำชุมชน การบอกกล่าวของคนทั่วไป และอื่นๆ

2) ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร หมายถึง เนื้อหาด้านการเมือง ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านอื่นๆ

3) ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ลักษณะของการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นตัวเลขหรือสถิติ บทความหรือร้อยแก้ว บทความหรือร้อยกรอง รูปภาพ และอื่นๆ

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ

1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) อายุตั้งแต่ 15-25 ปี, 2) อายุระหว่าง 26-35 ปี, 3) อายุระหว่าง 36-45 ปี, 4) อายุ 46 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ช่วงคือ 1) ประถมศึกษา, 2) มัธยมศึกษา/ปวช, 3) อนุปริญญา/เทียบเท่าและ 4) ปริญญาตรีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารของราชการของประชาชนใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- 2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับบรรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้
- 2.4 ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ
- 2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- 2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดของสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

2.1.1 ความหมายและความสำคัญแห่งสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

หยุด แสงอุทัย ได้อธิบายความหมายของ คำว่า “สิทธิ” (Right) ตามความเห็นของสองนักกฎหมายชาวเยอรมัน คือ วินไฮน์(Windscheid) ได้ให้ความสำคัญที่ อำนาจ (Macht) ดังนั้น“สิทธิ” (Right) หมายถึง อำนาจที่กฎหมายให้แก่บุคคลในอันที่จะมีเจตจำนง (Willensmacht) กับเฮียร์ริง (Jhering) ได้ให้ความสำคัญที่จุดประสงค์ (Zweek) กล่าวคือ การที่กฎหมายให้อำนาจแก่บุคคลที่จะมีเจตจำนง (Willensmacht) เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งบุคคลมุ่งประสงค์ ดังนั้น¹

“สิทธิ” (Right) จึงหมายถึงอำนาจที่กฎหมายให้แก่บุคคลในอันที่จะมีเจตจำนง เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งบุคคลมุ่งประสงค์

---

¹หยุด แสงอุทัย, พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของระบบราชการ พ.ศ. 2540 สิทธิของพลเมือง. (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ, 2540), หน้า

โกลิน พลกุล ได้ให้ความเห็นว่า “สิทธิ” (Right) หมายถึงอำนาจหรือประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเป็น “อำนาจรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายให้แก่บุคคลเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งบุคคลมุ่งประสงค์” มาจากสิทธิที่จะรู้ (Right to know) ซึ่งในอดีตนั้น ปัญหาระหว่าง “สิทธิรับรู้ของสาธารณชน” กับ “ความจำเป็นในการปกปิดข้อมูลข่าวสารของราชการหรือการเก็บรักษาความลับของข้อมูลข่าวสาร” ของรัฐเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจน้อยกว่าปัญหาระหว่าง “เสรีภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร” ของสื่อมวลชน กับ “อำนาจในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร” ของประชาชน แต่ข้อเท็จจริงนั้น สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เป็นข้อมูลหรือเป็นหนทางอันเป็นจุดมุ่งหมาย แต่สิทธิเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณาเป็นเพียงหนทางนำไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น เพราะสิทธิในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาเป็นสิทธิในการแสดงออก (Right to Expression) แต่สิทธิที่จะรู้ (Right to know) เป็นสิทธิในการได้รับข่าวสาร²

การที่บุคคลจะใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออก การพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณาได้อย่างแท้จริง จึงต้องมีสิทธิเสรีภาพรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นข้อมูล ในการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออก การพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา หากไม่มีสิทธิที่จะรู้ สิทธิในการแสดงออกก็จะไม่มีความหมาย จากข้อเท็จจริงนั้น สิทธิเสรีภาพรับรู้ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นสิทธิที่ควรจะมีก่อนสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก แต่ก็มีความเห็นโต้แย้งว่า ไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น เพราะสิทธิที่จะรู้เป็นสิทธิในการได้รับรู้ข่าวสารของราชการ แต่สิทธิที่จะเขียน พิมพ์ หรือ โฆษณาเป็นสิทธิในการแสดงออกฉะนั้นถ้าพิจารณาในด้านรูปแบบและกระบวนการแล้ว สิทธิที่จะรู้ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในการแสดงออก แต่ถ้าพิจารณาในด้านเนื้อหาแล้ว สิทธิที่จะรู้ก็เป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในการแสดงออก เพราะสิทธิที่จะรู้เป็นเงื่อนไขหรือหนทางของสิทธิในการแสดงออกซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยและบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

2.1.3 สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการในฐานะเป็น “หลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย”

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการยังเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งมีหลักการพื้นฐานว่า ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ (Public Participation) ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปกครอง

²โกลิน พลกุล, หลักกฎหมายมหาชน. (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538), หน้า 138.

ประเทศ โดยเหตุที่การปกครองประเทศย่อมมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง การใช้อำนาจรัฐและกระบวนการบริหารราชการทุกชั้นตอนจึงต้องโปร่งใส (Transparency) เพื่อประชาชนจะได้ใช้สิทธิในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐ ตลอดจนคุ้มครองสิทธิของตนเองได้ ประชาชนจึงต้องได้รับรู้ว่า รัฐใช้อำนาจในการปกครองประเทศอย่างไร ประชาชนได้หรือเสียสิทธิประโยชน์คุ้มค่ากับผลที่ได้รับจากการดำเนินการตามนโยบายของรัฐหรือไม่ดังที่ Ramsey Clark อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแห่งสหรัฐอเมริกาเคยกล่าวไว้ว่า ประชาชนจะต้องรู้รายละเอียดในการบริหารของรัฐบาล ถ้ารัฐบาลนั้นเป็นของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชนที่แท้จริง ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว กรณีจะไม่มีอะไรที่สามารถทำให้ระบบประชาธิปไตยกลายเป็นความมืดมนได้³

ดังนั้นจึงถือได้ว่าเจตจำนงของการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้รับรองสิทธิที่จะรู้ (Right to know) เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ผลงานหรือข้อบกพร่องในการบริหารประเทศของรัฐบาล นอกจากนั้น สิทธิที่จะรู้ยังเป็นภาพสะท้อนของหลักการที่ว่า การปกครองในระบบประชาธิปไตยนั้น อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ซึ่งมีได้จบลงที่การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน แต่จะต้องแสดงออกในหลายๆ จุดของการปกครองแล้วแต่การปรับประยุกต์หลักการในแต่ละประเทศดังนั้น สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเป็น “หลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย” ที่เป็นทั้ง “สิทธิ” และ “กลไก” ที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยโดยเป็น “กลไก” ในการควบคุมตรวจสอบ และถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐ ที่ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นหนทางในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือการบริหารงานด้านต่างๆของรัฐ ทำให้ประชาชนสามารถควบคุมหรือตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ ปกป้องการใช้อำนาจโดยมิชอบที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพหรือสิทธิประโยชน์ของคนได้ด้วยตนเอง และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนยังจะเป็นผลดีต่อภาพลักษณ์ของรัฐบาลหรือระบบราชการด้วย เพราะการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะทำให้รัฐบาลหรือระบบราชการได้รับความไว้วางใจและความนิยมจากประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงอาจจะกล่าวได้ว่า สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิทธิที่เกื้อกูลต่อระบอบประชาธิปไตยและเป็น “เครื่องชี้วัด” ระดับการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประเทศนั้นๆ⁴

³ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์. “อิสระของข่าวสาร”. วารสารนิติศาสตร์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 4, 2521. หน้า 138-139.

⁴วัชร ไซยสาร. สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ. (กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2544), หน้า 3-13.

ฉะนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในฐานะเป็นหลักสิทธิมนุษยชน และ หลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย

2.1.4 สาระสำคัญในการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้จัดทำข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารใดขึ้นแล้ว เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐเก็บไว้เป็นของประชาชนหรือเก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ของประชาชน ดังนั้น ประชาชนย่อมมีสิทธิเข้ามาตรวจสอบหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารนั้นได้

หลักการพื้นฐานของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ

เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้โดยสะดวกและจริงจัง กฎหมายจึงได้กำหนดหลักการพื้นฐานที่สำคัญในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ 2 ประการใหญ่ ๆ ได้แก่ หลักที่ว่าผู้ขอไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารที่ขอ และหลักที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ผู้ขอข้อมูลข่าวสารไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือประโยชน์เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารที่ขอ เนื่องจากเป็นสิทธิที่กฎหมายให้แก่ประชาชนทั่วไป ดังนั้น บุคคลทั่วไปที่มีสัญชาติไทยก็ย่อมมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ โดยไม่จำเป็นต้องชี้แจงหรือแสดงเหตุผลว่าทำไมจึงประสงค์จะรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพราะในทางปฏิบัติเมื่อเอกชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ก็มักได้รับคำถามว่าจะขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปทำไมและนำไปใช้ประโยชน์อะไร เอกชนก็มีหน้าที่ชี้แจงเหตุผลประกอบคำขอ หากเจ้าหน้าที่ฟังแล้วไม่เชื่อหรือไม่เห็นด้วย ก็อาจปฏิเสธไม่เปิดเผยหรือไม่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ขอ กฎหมายนี้จึงกลับแนวทางปฏิบัติเดิม และยืนยันหลักการว่าต่อไปนี้ผู้ที่ขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ ไม่จำเป็นต้องชี้แจงหรือแสดงเหตุผลให้เจ้าหน้าที่ทราบ (เว้นแต่ในบางกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ) เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างกว้างขวางสอดคล้องกับหลักเรื่องความโปร่งใส หน่วยงานจึงไม่มีอำนาจที่จะกำหนดในแบบคำขอให้เอกชนต้องแจ้งเหตุผลในการขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ดังนั้นหากบุคคลผู้ใดประสงค์จะขอข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่นอยากจะทำทราบว่ากระทรวงคมนาคมมีการจัดแบ่งเป็นกรม กอง อย่างไรแต่ละกรม กอง หรือแผนกมีอำนาจหน้าที่โดยย่ออย่างไร กระทรวงดังกล่าวมีงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนงาน หรือ โครงการในปีนั้นอย่างไร ก็ย่อมมีสิทธิรู้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทรวงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างของกระทรวง ก็มีสิทธิได้รับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวหรือมีสิทธิขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารขอสำเนาหรือขอสำเนาที่รับรองถูกต้องได้อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีเอกชนผู้

ขอข้อมูลข่าวสารของราชการอาจจะต้องระบุเหตุผลในการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารนั้นในกรณีที่ผู้
 นั้นขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 เป็นจำนวนมากหรือบ่อยครั้ง ผู้ขออาจจะต้องระบุเหตุผลในการ
 ยื่นคำขอ มิฉะนั้นหน่วยงานของรัฐอาจไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ โดยอ้างเหตุผลว่าเป็นการ
 ขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอัน (พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.
 2540 มาตรา 11 วรรคแรก) หรือในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่อยู่ในสภาพที่หน่วยงานพร้อม
 จะให้ได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานต้องไปจัดทำขึ้นใหม่ วิเคราะห์หรือรวบรวมให้แก่
 ผู้ขอตามมาตรา 11 วรรค 3 แล้ว หน่วยงานของรัฐอาจปฏิเสธไม่จัดหาให้แก่ผู้ขอแต่หากกรณีที่ยัง
 นั้นมิใช่เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าและผู้ขอแสดงเหตุว่าจำเป็นต้องใช้ข้อมูลข่าวสาร
 นั้นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงาน
 ของรัฐก็อาจจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารส่วน
 บุคคลของบุคคลอื่น แต่ผู้ขอได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หรือมีเหตุผล
 ที่จะนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ผู้ขอก็อาจจะระบุเหตุผลดังกล่าว
 ไว้ในคำขอ หน่วยงานของรัฐก็อาจจัดหาข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่ผู้ขอ โดยปิดชื่อหรือส่วนที่ทำให้
 รู้ว่าข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับบุคคลนั้นก็ได้ นอกจากนี้ ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนจะขอให้
 เปิดเผยนั้นโดยปกติแล้วก็ได้แก่ข้อมูลข่าวสารที่จัดทำเสร็จแล้ว ไม่ใช่อยู่ระหว่างการพิจารณาหรือ
 การจัดทำในกรณีของประเทศไทยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านสังคม การ
 บริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ก็ได้วินิจฉัยในกรณีของรายงานผลการสอบสวน
 ข้อเท็จจริงกรณีทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในกระทรวงสาธารณสุขของสำนักงาน ป.ป.ป. ว่า
 เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้จัดทำสำนวนสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทุจริตยานั้นเสร็จสิ้นแล้ว
 โดยในส่วนของข้าราชการประจำได้มีการพิจารณาลงโทษทางวินัยเรียบร้อยแล้ว และสำหรับกรณี
 ข้าราชการการเมืองนายกรัฐมนตรีก็นับเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ให้ส่งเรื่องไป
 ยังพนักงานสอบสวนดำเนินการทางอาญาต่อไป แม้การดำเนินคดีอาญายังไม่เสร็จสิ้นก็ตาม ก็ถือว่าเป็น
 เป็นเรื่องที่เสร็จในชั้นก่อนการดำเนินการทางวินัยแล้ว ไม่ใช่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของ
 เจ้าหน้าที่ต่อไปดังนั้นเป็นเรื่องที่ประชาชนอาจขอเข้าตรวจสอบและคัดสำเนาสำนวนการสอบสวนของ
 คณะกรรมการป.ป.ป. ดังกล่าวได้ (คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
 ด้านสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค.18/2542 เรื่อง นายพนา
 จันทรวิโรจน์นายอดิศักดิ์ ลิ้มปรั่งพัฒนกิจ และนางสาวรสนา โตสิทธะภูถ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผย
 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในกระทรวง
 สาธารณสุขของสำนักงาน ป.ป.ป.) เนื่องจากกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะเปลี่ยนหลักการดังกล่าว
 โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้มากที่สุด กฎหมายจึงกำหนดวิธีการ

เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ และให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจปฏิเสธได้เฉพาะเมื่อเข้าเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น^๑

วิธีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อมูลข่าวสารของราชการแต่ละประเภทมีลักษณะสภาพและความสำคัญแตกต่างกัน กฎหมายจึงได้กำหนดวิธีที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ 3 วิธีดังนี้

1. การเปิดเผยโดยนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ข้อมูลข่าวสารของราชการบางประเภท เป็นเรื่องที่รัฐเห็นว่าประชาชนควรต้องรู้เป็นอย่างยิ่งกฎหมายจึงกำหนดให้ต้องนำลงพิมพ์ในสิ่งพิมพ์ของราชการที่เป็นทางการที่เรียกว่า “ราชกิจจานุเบกษา” ที่ใช้ในการเผยแพร่และประกาศ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของราชการ โดยในมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้นำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

1.1 ข้อมูลที่ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องส่งไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้ คือ สรุปรายงานหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงานว่าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงานโดยย่อเป็นอย่างไร สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำ ในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียนระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ และข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนด

1.2 หน่วยงานของรัฐที่ต้องนำข้อมูลข่าวสารลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษากรมหรือหน่วยงานเทียบเท่าซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นผู้รับผิดชอบในการส่งข้อมูลข่าวสารลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในส่วนกระทรวงหรือทบวงก็ให้สำนักงานปลัดกระทรวงหรือทบวง ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรมเป็นผู้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าว

1.3 วิธีการและรูปแบบของการนำข้อมูลข่าวสารลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือด่วนมากที่ นร 0204/ว 21 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542 กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเรื่องไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้รวบรวมปรับปรุงแก้ไขใหม่ แจกให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ทราบแล้ว โดยได้กำหนดเรื่องต่าง ๆ เช่น วิธีการ

^๑รัฐสภา, พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย, 2540)

ส่งเรื่องไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า ต้องมีหนังสือนำส่งไปถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี การจัดส่งเอกสารแนบท้ายตลอดระยะเวลาในการส่งเรื่องไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. การเปิดเผยโดยจัดให้มีสถานที่ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการบางประเภทมีความสำคัญรองลงมาจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา แต่ก็ยังเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ได้ จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 9 ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ โดยกฎหมายได้กำหนดในเรื่องของข้อมูลข่าวสารที่จะต้องจัดให้ตรวจดู วิธีการขอตรวจดู และสิทธิของผู้ขอ รวมตลอดถึงการกำหนดค่าธรรมเนียมไว้ด้วย

2.1 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดให้ประชาชนตรวจดู ในกรณีนี้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ได้แก่ ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7 (4) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน สิ่งพิมพ์ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ มติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้ง โดยกฎหมาย และข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

2.2 วิธีการจัดข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนตรวจดู ได้มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 กำหนดไว้ ดังนี้

“ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 9 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด อาศัยอำนาจในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ดังต่อไปนี้

1. ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้สะดวกตามสมควรตามกำลังบุคลากรและงบประมาณที่มี

2. ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำครรชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับ

ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารตามข้อ 1 ได้เอง

3. ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ 1 ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้ โดยสะดวก กรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่ที่จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหาก หรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย

4. การให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย

5. การดำเนินการตามข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้น หน่วยงานของรัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่นหรือของเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้แทนได้

6. หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

7. ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยมีส่วนที่เปิดเผยไม่ได้บางส่วนในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ มีส่วนที่ต้องห้ามไม่ให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วยต้องลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใด ที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม กฎหมายนี้ให้อำนาจแก่หน่วยงานของรัฐในการเรียกค่าธรรมเนียมแก่ผู้ขอได้

3. การเปิดเผยโดยจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามที่มีผู้ยื่นขอ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีการเปิดเผยตามข้อ 2.1 และข้อ 2.2 แล้ว ประชาชนยังมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการอื่นได้อีก ซึ่งเป็นการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามคำร้องขอคงที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บัญญัติไว้เนื่องจากข้อมูลข่าวสารของราชการส่วนมากจะเป็นข้อมูลข่าวสาร ซึ่งหน่วยงานของรัฐเก็บรักษาไว้และไม่ได้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหากประชาชนสนใจก็ต้องยื่นคำขอเป็นการเฉพาะรายซึ่งอาจแยกหลักเกณฑ์ดังกล่าวออกพิจารณาเป็นสี่เรื่องได้ดังนี้

1. ผู้มีสิทธิร้องขอข้อมูลข่าวสาร คือ บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิร้องขอได้ และสำหรับคนต่างด้าวนั้นจะมีสิทธิดังกล่าวมาน้อยเพียงใดย่อมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

2. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดหาให้ประชาชนเมื่อมีการขอ หากข้อมูลข่าวสารนั้นไม่ต้องห้ามเปิดเผยตามกฎหมายแล้ว ประชาชนย่อมมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานของหน่วยงานของรัฐ

3. วิธีการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน เมื่อได้รับคำขอแล้ว หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จัดข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ขอตามที่ขอมาหากไม่มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าว หรือข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่

นั้นไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมจะให้ได้โดยหน่วยงานของรัฐต้องไปจัดทำขึ้นใหม่ หรือต้องไปวิเคราะห์ จำแนก รวบรวมข้อมูล หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ หน่วยงานนั้นอาจจะปฏิเสธไม่จัดทำ แต่อย่างไรก็ตาม ในฐานะที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้บริการแก่ประชาชน หน่วยงานของรัฐนั้นอาจจัดหาข้อมูล ข่าวสารที่ตนไม่มีอยู่ให้แก่ผู้ขอก็ได้ หากหน่วยงานนั้นเห็นว่าเข้าเงื่อนไขทั้ง 2 ประการได้แก่ การขอ ข้อมูลข่าวสารนั้นมีใช้การแสวงหาประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่ต้องปกป้องสิทธิ เสรีภาพสำหรับผู้ขอข้อมูลข่าวสารหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะอย่างไรก็ตาม หาก เป็นข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพและเสียง เช่น ในวิดีโอหรือเทปบันทึกเสียง หรือในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งหน่วยงานของรัฐอาจจะแปรสภาพหรือจัดให้ผู้ขอได้ หน่วยงานนั้นก็ ไม่อาจปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลข่าวสารนั้น โดยอ้างว่าเป็นเรื่องที่ต้องไปจัดทำขึ้นใหม่

4. ข้อมูลข่าวสารที่จัดทำให้มีส่วนที่เปิดเผยไม่ได้บางส่วน ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ หน่วยงานของรัฐจัดทำให้ มีส่วนที่ต้องห้ามไม่ให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย หน่วยงานของรัฐอาจลบหรือคัดทอนหรือทำประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น เหมือนกับกรณีที่เกิดมาแล้ว ในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้เองตามมาตรา 9

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้วางหลักการที่สำคัญประการหนึ่ง ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ดังนั้น โดยหลักเมื่อเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ใน ความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว หากหน่วยงานของรัฐประสงค์จะปฏิเสธ ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบนั้น หน่วยงานของรัฐต้องให้เหตุผล ตามมาตรา 14 คือ

1. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะตามที่กำหนดในมาตรา 15 พระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดข้อยกเว้นที่ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้ในมาตรา 15 ว่า “มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของ หน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

3. การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

4. การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

5. ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดแต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำ ความเห็น หรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

6. การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

7. รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

8. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้ มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

9. กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่า ที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสาร ประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่ากรณีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามลำดับสายการบังคับบัญชาแต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้การเปิดเผยจะ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ ความมั่นคงของรัฐนั้นมีความหมายแตกต่างจากคำว่า การมีเสถียรภาพของรัฐบาล เช่น ข้อมูลข่าวสารบางอย่างเมื่อเปิดเผยไปแล้ว แม้อาจมีผลให้มีการ ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน หรือเป็นผลให้มีการเปิดอภิปรายไม่ ไว้วางใจรัฐบาลในรัฐสภานั้นก็ตาม ก็อาจไม่ใช่เรื่องความมั่นคงของรัฐ เพราะความมั่นคงของรัฐนั้น เน้นในเรื่องของสถาบันรัฐหรือประ โยชน์ของประเทศ ไม่ใช่ประโยชน์ของกลุ่มบุคคลที่ได้รับเลือก มาเป็นรัฐมนตรีหรือเป็นรัฐบาลในแต่ละสมัย เนื่องจากประโยชน์ของรัฐมนตรีแต่ละคนหรือของ คณะรัฐมนตรีชุดนั้น อาจไม่สอดคล้องกับประโยชน์ของประเทศชาติหรือความมั่นคงของประเทศก็ ได้ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ ในการทำงานของหน่วยงานของรัฐก่อนที่จะมี การตัดสินใจ หรือวินิจฉัยดำเนินการใด ๆ ลงไป ย่อมต้องมีการหารือภายในหน่วยงานซึ่งในขณะที่ ยังไม่เป็นที่ยุติ อาจมีความไม่ครบถ้วนหรือขาดตกบกพร่อง ซึ่งผู้ที่แสดงความคิดเห็นในตอนต้นอาจ เปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือการตัดสินใจของตนเองได้อย่างไรก็ตาม การตีความข้อยกเว้นนี้ จำกัดเฉพาะที่เป็นมติหรือผลของการพิจารณาเท่านั้น เนื่องจากข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในขั้นต้นก่อน การลงมติหรือก่อนการมีคำสั่งหรือมีผลการพิจารณานั้น อาจถูกตีความว่าเป็นเรื่องความเห็นหรือ คำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐไปหมดและโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากต่อมาเรื่องดังกล่าวได้ พิจารณาเสร็จแล้ว ความเห็นหรือคำแนะนำใดที่ไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการแสดง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานก็ย่อมเป็นสิ่งที่ควรเปิดเผยได้เพื่อให้สอดคล้องกับ

เจตนาของกฎหมายข้อมูลข่าวสารนี้แม้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการนี้ให้สิทธิที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานก็ตาม แต่ข้อมูลข่าวสารที่จะไม่เปิดเผยนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำ ภายในดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนได้ข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอและครบถ้วนที่จะสามารถพิจารณาและใช้วิจารณ์ญาณของตนเองได้ว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่นั้นถูกต้องหรือเหมาะสมเพียงใดรายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยไม่สมควรสำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายงานการแพทย์ หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยไม่สมควร หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ข้อมูลข่าวสารในอนุมาตรานี้ก็คือ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลทั้งหมด ซึ่งรวมถึงรายงานการแพทย์ด้วยอยู่แล้ว นอกจากนั้น ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลก็รวมถึงข้อมูล ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร เช่น ข้อมูลตัวบุคคลเกี่ยวกับที่อยู่ สถานการสมรส วุฒิกการศึกษา เป็นต้น ดังนั้นหากข้อมูลข่าวสารที่ขออนุญาตเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หรือมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วย เจ้าหน้าที่ก็อาจจะปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลข่าวสารนั้น หรืออาจจะลบ หรือตัดทอนข้อมูลข่าวสารนั้น ข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองไม่ให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารนั้นมีกฎหมายคุ้มครองไม่ให้เปิดเผย หน่วยงานของรัฐก็จะจะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น ซึ่งในปัจจุบันได้มีกฎหมายได้บัญญัติคุ้มครองไม่ให้เจ้าหน้าที่เปิดเผยไว้ เช่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 323 วรรคแรก เป็นต้น นอกจากข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองแล้ว เจ้าหน้าที่งานอาจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ผู้ให้มาไม่ประสงค์ให้ทางการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นด้วย เช่น ข้อมูลทางการเงินของเอกชนที่มอบให้แก่หน่วยงานของรัฐ โดยขอให้อย่าเปิดเผยต่อบุคคลอื่น

การใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะตามที่มาตรา 15 กำหนดไว้ โดยปกติหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มักจะ ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจที่จะสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นก็ ได้ โดยต้องคำนึงซึ่งนำหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน หากเจ้าหน้าที่เห็นว่า การเปิดเผยย่อมเป็นประโยชน์แก่ประชาชน หรือเป็นประโยชน์สาธารณะมากกว่า ก็อาจใช้ดุลพินิจมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น แต่หากเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น เจ้าหน้าที่ต้องระบุไว้ในคำสั่งด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใดและต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบด้วยว่าผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น เช่น เจ้าหน้าที่อาจใช้ข้อความว่า “ถ้าหากท่านประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งนี้ (คำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ที่ 1/2540 เรื่อง หลักเกณฑ์การแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครอง) หากเจ้าหน้าที่ไม่ได้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ดังกล่าวระยะเวลาอุทธรณ์อาจจะขยายจาก 15 วันเป็นหนึ่งปี ทั้งนี้ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2534 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่ของรัฐจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ เช่น เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น เนื่องจากในระหว่างนั้นเรื่องยังอยู่ระหว่างการพิจารณาซึ่งยังไม่อาจเปิดเผยได้เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น แต่อาจมีเงื่อนไขให้เปิดเผยได้เมื่อเรื่องดังกล่าวพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว หรือในกรณีของการขอให้เปิดเผยราคาประมูลของผู้เข้าประมูลการจำหน่ายสินเชื่อที่อยู่อาศัยทุกรายขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน(ปรส.) ปรส. ก็มีคำสั่งปฏิเสธ โดยกำหนดเงื่อนไขว่าจะเปิดเผยราคาดังกล่าวเมื่อเสร็จสิ้นการประมูลสินเชื่อธุรกิจหนึ่งวันก็ได้ (คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ที่ ศค. 1/2541)

สรุป แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นสิทธิของประชาชนทั่วไปที่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการได้เป็นอำนาจรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายให้แก่บุคคลเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งบุคคลมุ่งประสงค์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบการบริหารงานของระบบราชการที่แต่ก่อนนั้นสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนนั้นถูกปิดกั้น ประชาชนไม่สามารถรับรู้ข่าวสารจากทางราชการได้ ดังนั้นจากแนวคิดดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ประกอบผลการศึกษาว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ได้ใช้สิทธิของตนเองในการรับรู้ข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการหรือไม่ ประชาชนรับรู้และเข้าใจ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ หรือไม่ ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดได้ว่า พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ที่กำหนดไว้ต่าง ๆ ว่าประชาชนมีสิทธิ มีอำนาจ หน้าที่ที่จะเข้ามาร่วมทำงาน ตรวจสอบ รับรู้ถึงกระบวนการบริหารงานของหน่วยงานราชการหรือไม่ เพียงใด

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมาภิบาล

ความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมีความเกี่ยวข้องกับค่านิยมอันเป็นที่ยอมรับกันแล้วอย่างแพร่หลายเช่น ค่านิยมการเป็นประชาธิปไตย การปฏิบัติเรื่องสิทธิมนุษยชน ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจการภาครัฐ การบริหาร และการจัดการภาครัฐ ได้เสนอกลยุทธ์และวิธีการที่ปรับปรุงกระบวนการปฏิรูป การให้บริการของภาครัฐ เพื่อให้กลไกของรัฐบาลตระหนัก ในเรื่องต้นทุนและการปฏิบัติงานเป็นหลักสำคัญมองอย่างกว้างๆ ตามค่านิยมข้างต้น ธรรมาภิบาลเป็นลักษณะของการใช้อำนาจในการจัดการทรัพยากรทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อการพัฒนา การมองแนวความคิดธรรมาภิบาลอย่างกว้างๆ นี้ จะทำให้เราสามารถเข้าใจเรื่องที่เป็นแก่นและองค์ประกอบในเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นพื้นฐานของธรรมาภิบาล เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ธรรมาภิบาลสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 มิติ คือ มิติด้านการเมือง มิติด้านเศรษฐกิจ สังคมและมิติที่เกิดจากการปฏิบัติสัมพันธ์อย่างเป็นพลวัตร ระหว่างมิติด้านการเมือง และมิติด้านเศรษฐกิจสังคม โดยผ่านกระบวนการของการจัดการเชิงสถาบัน

ธรรมาภิบาล หมายถึง ความดี

ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครอง

ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีงาม⁶

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏข่าวทางสื่อมวลชนทั้งในหนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออื่นๆ ว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสาเหตุของความหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ

สิ่งที่ท้าทายขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในขณะนี้คือ การปรับกลยุทธ์ ทักษะคิด วิธีคิด วิธีการทำงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่การเป็น “ราชการยุคใหม่” มุ่งปฏิบัติเพื่อเป้าหมายคือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า และให้พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

⁶ถวิลวดี บุรีกุล, **หลักธรรมาภิบาล**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2549), หน้า 48.

การปกครองด้วยหลักบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 กับองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลถือว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเลือกเข้ามาบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น การที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผู้นำควรถึงพร้อมด้วยหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามหลักธรรมาภิบาล

1. หลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน ประกอบกับมีการเปิดเวทีประชาคมให้ประชาชน ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารข้อกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ เช่น

1.1 การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นต่างๆ จากทุกคนที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีไม่มีการยกเว้นแม้ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือพนักงานส่วนตำบลก็ตาม

1.2 การจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดทำแผนงาน โครงการประจำปี

1.3 การปิดประกาศข้อบัญญัติตำบล การเปิดประชุมสภา และอื่นๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ โดยทั่วกัน

2. หลักคุณธรรมองค์การบริหารส่วนตำบลยึดมั่นความถูกต้อง ความดีงาม เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้บริหารต้องมีการเพิ่มพูนความรู้ คู่ความเป็นคนดีคุณธรรมเนื่องจากผู้บริหารต้องเป็นผู้กำหนดบทบาทของตนเองและพนักงานส่วนตำบล และจะต้องมีความเสมอภาคทางด้านสิทธิเสรีภาพตลอดจนงบประมาณ คู่ประชาชนด้วยความเป็นธรรมในวงกว้างเช่น

2.1 การจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการพิจารณาจากความสำคัญ จำเป็นเร่งด่วน ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนส่วนรวมก่อน ไม่พิจารณาจากตัวบุคคลที่จะได้ประโยชน์

2.2 การให้บริการประชาชนในการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร การจัดเก็บภาษี การขอรับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

3. หลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างกลไก และวิธีการที่จะให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ามาตรวจสอบรับรู้ รับทราบผลงานการปฏิบัติข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างกว้างขวาง

3.1 การเชิญโดยการทำประกาศให้ประชาชนทราบทุกครั้งที่มีการประชุมสภา โดยเฉพาะการพิจารณางบประมาณรายจ่ายและข้อบัญญัติต่างๆ

3.2 การรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภา ฯ ซึ่งเป็นฝ่ายตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามกฎหมายเป็นประจำทุกเดือน (ตามระเบียบให้รายงานอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง)

3.3 การปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลจะต้องดำเนินการไปตามรูปของคณะกรรมการในกรณีที่มีความเกี่ยวข้องเนื่องที่ต้องรับผิดชอบหลายฝ่าย

3.4 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีการประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายทั้งทางสถานีวิทยุเสียงตามสาย ส่งถึงผู้รับจ้างทุกบริษัทโดยตรง

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดให้มีเวทีประชาคม ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเป็นประจำ โดยเฉพาะผู้นำชุมชน เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มต่างๆ ตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล เป็นต้น ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น ตลอดจนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและเสนอความต้องการเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด เช่น

4.1 การประชุม และเดินรณรงค์ชุมชนเข้มแข็งเพื่อเอาชนะยาเสพติด ใช้เลือดออก โรคเอดส์

4.2 การส่งเสริมให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

4.3 การให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยตนเองในการป้องกันน้ำท่วมหมู่บ้านที่ได้รับ ความเดือดร้อน

4.4 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการปฏิบัติในระดับตำบลประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล อาจารย์ใหญ่ทุกโรงเรียนในพื้นที่ หัวหน้าสถานีอนามัย พัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล เพื่อให้การปฏิบัติงานในทุกด้านพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมและบูรณาการทุกฝ่าย

5. หลักความรับผิดชอบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีความตระหนักในอำนาจหน้าที่การให้บริการประชาชน มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชนและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการจัดบริการสาธารณูปโภคเป็นธรรมและทั่วถึง ประชาชนสามารถขอรับความช่วยเหลือ ได้ตลอดเวลาทั้งในและนอกสถานที่ราชการ ในเวลาและนอกเวลาราชการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนด้วยความรวดเร็วไม่ชักช้าเช่น

5.1 การเน้นหนักเรื่องการให้บริการประชาชน แบบ One Stop One Service

5.2 การเข้าไปแก้ไขปัญหาหน้าท่วมทันทีที่ได้รับแจ้งจากประชาชน หรือสมาชิกสภา

5.3 การให้บริหารในการขออนุญาตก่อสร้างหากผู้ขอส่งเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง หัวหน้าส่วนโยธาจะต้องดำเนินการตรวจสอบ และเสนอผู้บริหารพิจารณาออกใบอนุญาตให้ภายใน 1 วัน หากมีงานเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการก่อนต้องเสนอ ภายใน 3 วัน

6. หลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาและปฏิบัติการว่าโครงการไหนมีความจำเป็นเร่งด่วนก่อนหลัง การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเน้นความประหยัด คุ้มค่าและการเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยส่วนรวมเป็นหลัก การบริหารงบประมาณภายใต้การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางเพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยส่วนรวมเป็นหลัก การบริหารงบประมาณภายใต้การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ตรงตามความต้องการของประชาชน เช่น

6.1 มีการพิจารณากลับกรองงานโครงการต่างๆ ด้วยความละเอียดและถี่ถ้วนเพื่อให้เป็นไปตามแผนและยุทธศาสตร์การพัฒนา

6.2 มีการขยายผล โครงการหรือการติดตามประเมินผลทุกโครงการ เพื่อพิจารณาตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการจะนำมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนโครงการในอนาคต

6.3 การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ยึดผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก⁷

สรุป แนวคิดธรรมรัฐ หรือแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการของบ้านเมืองที่ดีนั้นเป็นแนวคิดที่บ่งบอกถึงลักษณะการบริหารของหน่วยงานราชการว่าจะต้องมีความเป็นธรรมเคารพสิทธิของผู้คนพลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนได้อย่างเที่ยงตรง ไม่ถืออำนาจ ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ และมีความรับผิดชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดธรรมรัฐนี้ ผู้ศึกษานำมาประกอบการศึกษาเพื่อต้องการทราบว่า หน่วยงานราชการ มีระบบการทำงานที่เป็นธรรม โปร่งใสหรือไม่ มีระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมคิด แสดงความคิดเห็น ความต้องการหรือไม่ อีกทั้งหน่วยงานราชการสามารถบำบัดทุกข์บำรุงทุกข์ของประชาชนได้ในระดับใด และมีระบบการให้บริการประชาชนที่รวดเร็ว เจ้าหน้าที่มีความพร้อม และเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนที่มีความต้องการรับรู้ข้อมูลจากภาครัฐหรือไม่ อีกทั้งให้ข้อมูลที่เป็นจริงหรือไม่

⁷สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรการบริหารงาน การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่, (กรุงเทพมหานคร : มปป, 2548), หน้า 20.

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1. แนวคิดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐอำนาจหน้าที่ในที่นี้หมายถึง อำนาจอย่างเป็นทางการของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้หรือมอบหมายให้ บทบัญญัติที่แสดงแนวคิดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการพัฒนาและประชาชน เช่น

1.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชน พร้อมกับบัญญัติด้วยว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง (มาตรา 70)

1.2 การใช้อำนาจขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร หรือตุลาการ จะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) ด้วย (มาตรา 26)

1.3 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา มีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา 182)

1.4 วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่งได้ (มาตรา 303)

1.5 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ (มาตรา 183)

1.6 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี (มาตรา 185) และ รัฐมนตรีเป็นรายบุคคล (มาตรา 186)

1.7 สมาชิกวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติ (มาตรา 187)

1.8 คณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา 201)

1.9 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (มาตรา 301)

1.10 ศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ผ่านรัฐสภา มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หรือไม่ (มาตรา 262) เป็นต้น

กล่าวโดยย่อ แนวคิดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐข้างต้นแสดงให้เห็นถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารราชการ การบริหารการพัฒนา และประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม อำนาจหน้าที่ทางตรง เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม อำนาจความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน สำหรับอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารการพัฒนาและประชาชนทางอ้อม เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี เป็นต้น⁸

2.2.3 แนวคิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คำว่า จริยธรรม (Morality) ในที่นี้หมายถึง ข้อประพฤติที่ค้ำจุนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น บริหารงานหรือการให้บริการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต บริสุทธีใจ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตา เป็นต้น

สำหรับแนวคิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อนำไปสู่การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีจริยธรรมค้ำจุน มีอย่างน้อย 7 ประการ

1. การนำหลักธรรมมาใช้ในการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ อดทน มีความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ สุภาพ มีเมตตาธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีของหน่วยงานของรัฐ

2. การมีจิตสำนึกที่ดีงามในการให้บริการ เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้บริการในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและประชาชน โดยส่วนรวม กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้อาสาหรือสมัครใจเข้ามาปฏิบัติราชการเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน จึงจำเป็นต้องมีจิตสำนึกที่ดีงามในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน ถ้าหากเจ้าหน้าที่ของรัฐทำได้ก็เชื่อว่าจะช่วยสร้างความเจริญและยกมาตรฐานของประเทศให้สูงขึ้น

3. การวางตัวให้เหมาะสม เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควรทะเลาะทะยานอยากจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่หรูหราโอ้อ่า ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หรือ “กินคืออยู่คืออย่างเกินความพอดี” แต่ควรปรับเปลี่ยนให้มีพฤติกรรมประจำตัวในลักษณะที่ “กินอยู่แต่เพียงพอดี” รู้จักใช้จ่ายแต่เพียงพอดี รู้จักประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย

4. การไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่ง ไปแสวงหาผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งเข้าไปก้าวก่ายหรือ

⁸ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพมหานคร : เอ็กชเปอร์เน็ท, 2550) หน้า 89-92.

แทรกแซงการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนขั้นเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คนใด ในเวลาเดียวกัน ต้องไม่ยอมให้คู่สมรส ญาติสนิท บุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดก้าวท้าว การปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือผู้อื่น ไม่ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเองโดยมิชอบ รวม ตลอดถึงการไม่เรียกร้องผลประโยชน์ในทางมิชอบ ซึ่งครอบคลุมถึงการไม่เรียกร้องของขวัญ ของ กำนัน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นใด เพื่อประโยชน์ต่างๆอันอาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ หน้าที่ของตน

5. การพบปะเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเอาใจใส่ทุกข์สุข และรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนและริบหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

6. การไม่ใช้และไม่บิดเบือนข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควร ปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิดโดยมุ่งหวังผลประโยชน์สำหรับ ตนเองหรือผู้อื่น

7. การแสดงความรับผิดชอบในการบริหารงานผิดพลาด เจ้าหน้าที่ของรัฐควรแสดงความ รับผิดชอบตามควรแก่กรณี เช่น ลาออกจากตำแหน่งเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาดอย่าง ร้ายแรง

2.2.4 แนวคิดการให้บริการประชาชน

ในที่นี้หมายถึง แนวคิดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้บริการ ประชาชน อำนวยความสะดวก หรือการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน หน่วยงานของรัฐและ เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงตระหนักไว้เสมอว่า “มีหน้าที่ให้บริการประชาชน” และ “ประชาชนมีสิทธิที่จะ ได้รับบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

สำหรับ สิทธิของประชาชนที่จะได้รับบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีดังนี้

1. ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐทุกแห่งว่า การ ให้บริการในแต่ละเรื่อง มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร ใช้เวลาดำเนินการเท่าไร ต้องเตรียม เอกสารหลักฐานใดบ้าง และหากจะต้องเสียค่าธรรมเนียม ประชาชนจะต้องเสียจำนวนเท่าใด

2. กรณีประชาชนไม่ได้รับบริการตามระยะเวลาที่กำหนด ประชาชนมีสิทธิที่จะได้ รับทราบถึงเหตุผลและการแจ้งขยายระยะเวลาดำเนินการจากหน่วยงานของรัฐนั้น

3. ประชาชนมีสิทธิจะได้รับแจ้งเป็นหนังสือ โดยระบุเหตุผลที่ชัดเจนกรณีเจ้าหน้าที่ ไม่อาจดำเนินการตามคำขอได้

4. ประชาชนมีสิทธิร้องเรียนกรณีเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ให้บริการตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อ

ประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2532 รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ (ปปร.) ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และให้การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น⁹

จากข้างต้นนี้ทำให้เห็นได้ว่า หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ให้บริการประชาชนซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางมาก ครอบคลุมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย การจัดระบบงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

2.3.1 ความหมายของการรับรู้

การรับรู้คือการสัมผัสที่มีความหมาย (Sensation) การรับรู้เป็นการแปลหรือการตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายหรือรู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือตีความนี้จำเป็นต้องใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม หรือความชัดเจนที่เคยมีแต่หลังจากมีผู้ให้นิยามไว้ต่าง ๆ กันมากมาย ดังนี้

สมบัติ จันทรวงศ์ ได้ให้ความหมายว่า “การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ร่างกายรับสัมผัสจากสิ่งเร้า หรือสภาพแวดล้อมภายนอก โดยส่งข้อมูลหรือสารที่ได้เข้าสู่ระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย การเลือกสิ่งเร้า การจัดหมวดหมู่ และการตีความของสิ่งเร้า โดยมีองค์ประกอบของการรับรู้ ที่สำคัญ คือ

1. สิ่งเร้าที่จะรับรู้ เป็นสิ่งที่มากระตุ้นให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ สิ่งเร้าภายในหรือสิ่งเร้าภายในร่างกาย อันได้แก่ อวัยวะและการทำงานของอวัยวะ และสิ่งเร้าภายนอกหรือสิ่งเร้าภายนอกในร่างกาย อันได้แก่ วัตถุสิ่งของ แสง เสียง เป็นต้น
2. อวัยวะที่จะรับสัมผัส และประสาทสัมผัส ประกอบด้วย ประสาทตา หู จมูก ลิ้น และประสาทรับสัมผัสอื่น เหล่านี้ ช่วยให้ผู้รับสัมผัสสามารถติดต่อกับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ ได้แก่การมองเห็น การได้ยิน ได้กลิ่น และการสัมผัสทางผิวหนัง
3. ประสบการณ์เดิม ซึ่งบุคคลแต่ละคนได้สั่งสมประสบการณ์ในด้านต่างๆ

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 93-94.

ตลอดเวลาและสิ่งนี้เองที่มีผลต่อการแปลความของสารที่ได้รับแตกต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละคนได้รับประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน”¹⁰

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม ได้สรุปความหมายของการรับรู้ไว้ 3 ประการ คือ

1. การรับรู้ คือการจัดระบบ การรวบรวม และการตีความหมายจากพัฒนาการ (sensation)

2. การรับรู้ คือกระบวนการที่สิ่งที่มีชีวิตได้รับรู้สิ่งต่างๆ โดยอาศัยอวัยวะรับสัมผัสเป็นตัวผ่านการรับรู้จากพัฒนาการตรงที่ว่า พัฒนาการ หมายถึง ปฏิกริยาที่ตีความหมายของคุณค่าของสิ่งเร้าที่ได้รับมาจากพัฒนาการอีกทีหนึ่งการรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้า¹¹

ดารณี พานทอง พาลุสุข ได้ให้ความหมายว่า “การรับรู้เป็นอาการสัมผัสที่มีความหมายของบุคคลกับวัตถุหรือเหตุการณ์หนึ่งๆ โดยทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ และมีการคิดพิจารณาตีความแห่งการสัมผัสที่รับนั้นออกมาเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายตามคิดของตนเอง”¹²

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ได้ให้ความหมายว่า “การรับรู้เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลจัดระเบียบและตีความรูสึกประทับใจของคน เพื่อให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะแตกต่างจากความเป็นจริงที่เป็นอยู่ได้”¹³

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ ได้ให้ความหมายว่า “การรับรู้เป็นกระบวนการในการเลือกรับ การจัดระเบียบ และการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่บุคคลพบเห็น หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ”¹⁴

¹⁰ สมบัติ จันทรวงศ์, รัฐศาสตร์ : สถานภาพและการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคินสโตร, 2526), หน้า 7.

¹¹ สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2519), หน้า 176.

¹² ดารณี พานทอง พาลุสุข, กลยุทธ์การสร้างสรรค้งานโฆษณา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531), หน้า 64.

¹³ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2539), หน้า 72.

¹⁴ เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ, พฤติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2529), หน้า 21.

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคล เลือกรับ จัดองค์ประกอบ และแปลความหมายสิ่งเร้าต่างๆ ออกมาเพื่อให้มีความหมายเข้าใจได้ และได้ อธิบายเพิ่มเติมว่า สิ่งเร้าจะมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการรับรู้มากขึ้น หากสิ่งเร้าเหล่านั้น มีลักษณะ ดังนี้ คือ

1. สอดคล้องกับประสบการณ์ที่ผ่านมา
2. สอดคล้องกับความเชื่อในปัจจุบัน
3. ไม่มีความสลับซับซ้อนมากเกินไป
4. เชื่อถือได้
5. มีความสัมพันธ์กับความจำเป็นหรือความต้องการในปัจจุบัน
6. ไม่ก่อให้เกิดความกลัวและความกังวลใจมากเกินไป¹⁵

สุณีย์ ชีรดากร กล่าวว่า การรับรู้ คือ การแปลความหมายหรือการตีความหมาย จากสิ่งที่ ประสาทสัมผัสของร่างกายไปสัมผัสกับสิ่งเร้าภายนอกร่างกายให้เป็นสิ่งที่มีความหมาย การแปล ความหมายนี้ผู้รับรู้จะต้องมีประสบการณ์หรือความรู้เดิมในอดีต จึงจะเกิดความเข้าใจเกิดการรับรู้ ว่าสิ่งนั้นคืออะไร มีความหมายว่าอะไร¹⁶

วัจรี นพเกตุ กล่าวว่า การรับรู้ คือ กระบวนการตระหนักรู้เหตุการณ์ หรือคุณสมบัติ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัวด้วยอวัยวะรับความรู้สึก ทั้งนี้โดยมีการเรียนรู้ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ ฯลฯ ที่ได้สะสมอยู่ในตัวบุคคลผู้นั้น นับตั้งแต่เกิดเข้ามามีอิทธิพลรวมอยู่ด้วย¹⁷

สรุป การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลรับสิ่งเร้าที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของ บุคคล โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วมาจัดระบบและแปลความหมายเป็นความรู้ความเข้าใจ ซึ่งใน การแปลความหมายนี้จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ประสบการณ์เดิมเป็นต้น

¹⁵ปรีชาพร วงศ์อนุตร โรจน์, จิตวิทยาการรับรู้, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม, 2539),

¹⁶สุณีย์ ชีรดากร, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูพระนคร, 2524), หน้า 47.

¹⁷วัจรี นพเกตุ, สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ, (กรุงเทพมหานคร : วิไลทิพย์ พัฒนา จำกัด, 2528), หน้า 290.

2.3.2 องค์ประกอบของการรับรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การรับรู้เกิดจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การสัมผัสหรือการสัมผัส หมายถึง สิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัส เพื่อให้คนรับรู้ภาวะแวดล้อมรอบตัว ปกติคนเราเมื่อได้รับสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว มักจะจำแนกอาการสัมผัสนั้น ๆ ตามประสบการณ์เดิม และมักเคยชินกับสิ่งที่สัมผัสมากกว่า ที่จะรู้สึกในอาการสัมผัส

2. การแปลความหมายจากการสัมผัส ซึ่งต้องอาศัย

2.1 เซาวนปัญญา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นสิ่งเกื้อหนุนรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ ของบุคคล

2.2 การสังเกตพิจารณา จะช่วยให้คนเรารับรู้ได้อย่างแม่นยำขึ้น บางครั้งอาจอาศัยเวลาหรือบางครั้งก็อาศัยความชำนาญ

2.3 ความสนใจและความตั้งใจ ถ้าให้มีการแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง

2.4 คุณภาพของจิตใจ ซึ่งจะช่วยให้แปลอาการสัมผัสดีขึ้น

3. การแปลความหมายจากการสัมผัส การแปลความหมายนี้ขึ้นอยู่กับความชัดเจนในการดำรงชีวิต ก็จะสามารถรู้ได้จากการสัมผัส โดยดูจากกริยาท่าทางลักษณะคำพูดนั้นได้

4. ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม ซึ่งได้แก่ความคิดความรู้และการกระทำที่เคยทำ ในอดีตมีความสำคัญมากสำหรับการตีความหมายหรือแปลความหมายของอาการสัมผัสได้ โดยแจ่มชัด ความรู้เดิมประสบการณ์เดิมที่ได้ จะสะสมไว้สำหรับช่วยในการแปลความหมาย ได้ดีต้องมีคุณสมบัติดังนี้

4.1 เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้อง และชัดเจน

4.2 มีปริมาณมาก รู้หลายอย่างจึงจะช่วยแปลความหมายต่าง ๆ ได้สะดวก และถูกต้องดี¹⁸

มานะ อ่อนท้วม กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของสิ่งเร้า ซึ่งไปกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัสให้เกิดการทำงานขึ้น และส่งรายละเอียดไปยังประสาทสัมผัส เพื่อส่งต่อไปยังสมองกระบวนการนี้อาจเรียกว่า การสัมผัส (Sensation)

¹⁸ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมมิตรออฟเซต, 2534), หน้า 130-131.

2. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลและรายละเอียดต่างๆที่มนุษย์ได้รับและนำมาประสมกับข้อมูลอื่นๆกระบวนการนี้เรียกว่า การรับรู้หรือ Perception

3. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้รับรู้อันหมายถึงประสบการณ์เดิม แรงขับ ทักษะคิด บุคลิกภาพ และอื่นๆของผู้รับรู้ เช่น การเอาใจใส่ (Attention)¹⁹

จำเนียง ช่วงโชติและคณะ กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้รับรู้ มีผลทำให้การรับรู้ของแต่ละบุคคลมีลักษณะแตกต่างกันไป ที่สำคัญ ได้แก่ ความต้องการหรือแรงขับ ทักษะคิด บุคลิกภาพ และการปรับตัวส่วนบุคคล

2. ความใส่ใจและการรับรู้ (Attention and Perception) ปกติคนจะไม่รับรู้และตอบสนองต่อสิ่งเร้าทั้งหมด จุบรวมของการรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คือ ความใส่ใจหรือความตั้งใจในสิ่งที่เหมาะสมและสอดคล้องกับตน

3. การเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ (Preparatory Set) เมื่อบุคคลอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ ย่อมช่วยให้บุคคลสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ทำให้รับรู้สิ่งนั้นได้ดี หรือคล้อยตามสิ่งที่ตนเตรียมตัวมา

4. ความต้องการและแรงจูงใจ (Need and Motivation Factor) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ อีกประการหนึ่ง คือ ความต้องการและแรงจูงใจ คนเรามักจะเลือกให้ความสนใจต่อสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ หรือความต้องการของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

5. ความต้องการและคุณค่า (Need and Value) การให้ความหมายหรือตีความหมาย ของสิ่งของวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่คนเรารับรู้อาจถูกกำหนดขึ้นมาจากความต้องการและคุณค่าส่วนตัวของบุคคลนั้น

6. บุคลิกภาพของบุคคลมีอิทธิพลต่อการรับรู้ ลักษณะของบุคลิกภาพที่ไม่เหมือนกัน คือ บุคคลมีนิสัยชอบสังคม (Extrovert) กับบุคคลชอบเก็บตัว (Introvert) ย่อมรับรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางสังคมและการรับรู้ สิ่งเร้าที่ปรากฏไม่ชัดเจนแตกต่างกันเสมอ

¹⁹มานะ อ่อนท้วม, “การรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2542, หน้า 30.

7. ประสบการณ์เดิม (Early Experience) ประสบการณ์เดิมหรือพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ ย่อมมีผลต่อการตีความของสิ่งที่เรารับรู้²⁰

สรุป องค์ประกอบของการรับรู้ ประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้รับรู้ เช่นความใส่ใจและการรับรู้ การเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ ความต้องการ แรงจูงใจ คุณค่า บุคลิกภาพของบุคคล และประสบการณ์เดิม เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลให้บุคคลมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน เป็นผลให้บุคคลมีความคิดเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ดังนั้นองค์ประกอบของการรับรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทางการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

2.3.3 กระบวนการรับรู้

รัตนา ปัญญาดี ได้สรุปกระบวนการรับรู้ไว้ดังนี้

1. อาการสัมผัส หมายถึง อาการที่อวัยวะรับสัมผัส รับสิ่งเร้า หรือสิ่งที่ผ่านเข้ามากระทบอวัยวะรับสัมผัสต่าง ๆ

2. การแปลความหมายจากอาการสัมผัส คือ ส่วนสำคัญที่จะช่วยให้แปลความนั้นถูกต้องเพียงใด ซึ่งต้องอาศัยสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด การสังเกต การตั้งใจ ความสนใจ และคุณภาพจิตใจของบุคคลในขณะนั้น

3. การใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อช่วยแปลความหมาย ได้แก่ ความคิด ความรู้ และการกระทำที่ได้เคยปรากฏแก่ผู้นั้นมาแล้วในอดีต ความรู้เดิม และประสบการณ์เดิมมีความสำคัญมากในการแปลความหมาย และในการแปลความหมายได้ดีต้องมีคุณลักษณะดังนี้ คือ เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้อง ชัดเจน และต้องมีปริมาณมาก หมายถึง มีความรู้หลาย ๆ อย่างจึงจะช่วยแปลความหมายได้สะดวก

4. การรับรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาพฤติกรรมทางด้านความรู้²¹

ทรงพล ภูมิพิพัฒน์ กระบวนการรับรู้ประกอบด้วย

1. อากาศสัมผัส หมายถึง อาการที่อวัยวะรับสัมผัสรับสิ่งเร้า หรือสิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัสต่างๆ เพื่อให้คนเรารับรู้ภาวะสิ่งแวดล้อมรอบตัว แล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง

²⁰จำเนียร ช่างโชติ, จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้, (กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515), หน้า 13.

²¹รัตนา ปัญญาดี, “ภาพลักษณะและบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักอัยการสูงสุดในสายตาประชาชนและสื่อมวลชน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 38-40.

2. การแปลความหมายจากอาการสัมผัส ส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การแปลความหมายได้ดี หรือ ถูกต้อง ซึ่งต้องอาศัยสิ่งต่อไปนี้ คือ สติปัญญา หรือความเฉลียวฉลาดการพิจารณาและการสังเกต ความตั้งใจและความสนใจ ความมั่นคงของจิตใจในขณะนั้น

3. การใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมเพื่อช่วยแปลความหมาย ได้แก่ ความคิด ความรู้ และความเข้าใจ ตลอดทั้งการกระทำของผู้รับรู้ในอดีต ความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมที่สะสมไว้ สำหรับช่วยในการแปลความหมายได้ดี จะต้องเป็นความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องชัดเจนและแน่นอน ต้องเป็นความรู้ ความเข้าใจ ที่มีปริมาณมากพอ หรือรู้หลายๆ อย่าง ช่วยแปลความหมายต่าง ๆ ได้ สะดวกและถูกต้อง²²

พจน์ เขยจรรยา การรับรู้ของแต่ละบุคคล เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสาร ทักษะคติ และความคาดหวังของผู้สื่อสาร การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับ เป็นกระบวนการเลือกรับสาร การจัดสารเข้าด้วยกัน และการศึกษาตีความสารที่ได้รับ ตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง โดยทั่วไปการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น โดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจ และมีกเกิดตามประสบการณ์และการสั่งสมทางสังคม การรับรู้เป็นกระบวนการที่เรียนรู้ได้ คนเราไม่สามารถให้ความสนใจกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ละคนมีความสนใจและรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวต่างกัน ฉะนั้นเมื่อได้รับสารเดียวกัน ผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและรับรู้สารเดียวกันต่างกัน

การรับรู้แตกต่างกัน เกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (Filter) บางอย่าง ได้แก่

1. แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ (motive) เรามักเห็นในสิ่งที่เราต้องการเห็นและได้ยินในสิ่งที่ต้องการ ได้ยิน เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
2. ประสบการณ์เดิม (past of experience) คนเราต่างเติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมต่างกัน ฉะนั้นคนต่างศาสนากันจึงมีความเชื่อและทัศนคติในเรื่องต่างๆ กันได้
3. การอ้างอิง (frame of reference) เกิดจากการสั่งสมอบรมทางครอบครัวและสังคม ฉะนั้นคนต่างศาสนากันจึงมีความเชื่อและทัศนคติในเรื่องต่างๆ กันได้
4. สภาพแวดล้อม คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน เช่น อุณหภูมิ บรรยากาศ สถานที่ ฯลฯ จะตีความสารที่ได้รับต่างกัน

²²ทรงพล ภูมิพัฒน์, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ SR printing, 2538), หน้า 116.

5. ภาวะจิตใจและอารมณ์ ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ฯลฯ เช่น เรามักจะมองความคิดเล็กน้อยเป็นเรื่องใหญ่ ในขณะที่อารมณ์ไม่ดีหรือหงุดหงิด แต่กลับมองปัญหาหรืออุปสรรคใหญ่หลวงเป็นเรื่องเล็กน้อยขณะที่มีความรัก²³

สรุป กระบวนการรับรู้เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลซึ่งกระบวนการรับรู้ของบุคคลเกิดจากความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม การสัมผัสสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้งห้า ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาทางการเมืองจำเป็นต้องเข้าใจถึงกระบวนการรับรู้ ซึ่งส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ

2.3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้

สตีต วงศ์สวรรค์ กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ลักษณะของผู้รับ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ด้านกายภาพ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ที่แตกต่างกัน และยังคงพิจารณาถึงอวัยวะรับสัมผัสต่างๆ ว่าปกติ หรือไม่ อย่างไร การรับรู้จะมีคุณภาพดีขึ้นถ้าเราใช้อวัยวะรับสัมผัสหลายชนิดช่วยกัน เช่น ใช้ตาและหูรับสัมผัสต่างๆ ในเวลาเดียวกัน ทำให้เราสามารถแปลความหมายได้ถูกต้อง

1.2 ด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านจิตวิทยาของคนที่มามีอิทธิพลต่อการรับรู้มีหลายประเภท เช่น ความจำ ความพร้อม สติปัญญา การสังเกตพิจารณา ความสนใจ ความตั้งใจ ทักษะ ค่านิยม วัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้เดิม

2. ลักษณะของสิ่งเร้า คุณสมบัติของสิ่งเร้าเป็นปัจจัยภายนอก ที่ทำให้คนเราเกิดความสนใจที่จะรับรู้ของคนเรากลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ได้แก่ ความใกล้ชิดของสิ่งเร้า ความต่อเนื่องกันของสิ่งเร้า

2.1 กระบวนการเกิดการรับรู้ ประกอบด้วย

- 1) มีสิ่งเร้าที่จะรับรู้ (Stimulus) เช่น รูป รส กลิ่น เสียง
- 2) ประสาทสัมผัส (Sense organs) เช่น หู ตา จมูก ลิ้น ผิวหนัง และความรู้สึกลึกลับสัมผัส
- 3) ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมเกี่ยวกับสิ่งเร้าที่ได้สัมผัส
- 4) การแปลความหมายจากสิ่งที่สัมผัส

²³ พัทธี เสงขรธยา, แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2541), หน้า 113.

2.2 ลำดับขั้นของกระบวนการรับรู้ การรับรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 สิ่งเร้ามากระทบอวัยวะสัมผัส

ขั้นที่ 2 กระแสประสาทสัมผัสวิ่งไปยังระบบประสาทส่วนกลางที่สมอง

ขั้นที่ 3 สมองแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ ความเข้าใจ โดยอาศัย

ประสบการณ์เดิม ความรู้เดิม ความจำ เจตคติ ความต้องการ บุคลิกภาพ และเชาวน์ปัญญา²⁴

ศาสตราจารย์สุวรรณี ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของแต่ละบุคคลไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ประสบการณ์ ประสบการณ์ที่ได้พบเห็นมีผลกระทบโดยตรงทำให้เกิดการรับรู้ระดับต่าง ๆ เช่น คนที่เคยอยู่ในบ้านเมืองที่สับสนวุ่นวายไร้ระเบียบ สกปรก ฯลฯ การจะรับรู้สภาพแวดล้อมดังกล่าวอยู่ทุกวัน ทำให้เกิดความเคยชินและยอมรับสภาพแวดล้อมนั้นแม้ว่าจะไร้คุณภาพก็ตาม สำนักดังกล่าวเปลี่ยนแปลงได้ก็ต่อเมื่อมีการเปรียบเทียบจากสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่

2. ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้ ความใส่ใจในเรื่องที่จะรับรู้แปรเปลี่ยนได้หลายระดับ ตั้งแต่ความจำเป็น ความต้องการ ความคาดหวัง ความสนใจและอารมณ์ เช่น บุคคลที่สัญจรบนท้องถนน จะมีความต้องการเมืองที่สะอาดร่มรื่นมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่ถ้าเขาขับรถยนต์เขาจะรับรู้ถึงความสับสนของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาในการขับขี่ เป็นต้น

3. ลักษณะและรูปแบบของเรื่องที่จะรับรู้ นอกจากการรับรู้ของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้แล้วยังขึ้นอยู่กับขณะที่ได้รับ ความสนใจมาก เนื่องจากการให้ความรู้ความเข้าใจได้กระทำอย่างกว้างขวาง โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เช่น นำเสนอโดยดาราภาพยนตร์ โครงการคาวิเศษ มีทั้งบทเพลง คำขวัญ มีการนำเสนอข่าวสารทั้งในวิทยุและโทรทัศน์ ป้ายโฆษณาถึงขณะ เป็นต้น ทำให้บุคคลเกิดการรับรู้เพื่อให้เกิดความตระหนักนั้น ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร²⁵

²⁴ สถิต วงศ์สวรรค์, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บารุงสาส์น, 2525), หน้า 79-105.

²⁵ ศาสตราจารย์สุวรรณี, การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคมและเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตในประเทศไทย, อังใน พรรณวดี ขำจริง, “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2552, หน้า 18.

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ลักษณะของผู้รับ ประกอบด้วย ด้านกายภาพ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับการศึกษาเป็นต้น และด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านจิตวิทยาของคนที่มามีอิทธิพลต่อการรับรู้มีหลายประเภท เช่น ความจำ ความพร้อม สติปัญญา การสังเกตพิจารณา ความสนใจ ความตั้งใจ ทักษะ ค่านิยม วัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้เดิม 2) ลักษณะของสิ่งเร้า ได้แก่ ความใกล้ชิดของสิ่งเร้า ความต่อเนื่องกันของสิ่งเร้า ผู้วิจัยจึงนำปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มาเป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรต้น

สรุป การรับรู้ เป็นการรับทราบต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งแวดล้อม ความรู้ความคิด หรืออารมณ์ความรู้สึก การรับรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันทางด้านความคิด พฤติกรรม และทัศนคติ ดังนั้น การรับรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษาการรับรู้ของประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.4 ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ

2.4.1 ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจ ไว้ดังนี้

ความรู้ หมายถึง ความจำเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะเป็นความจำเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะ ลักษณะทั่วไป วิธีการ ขบวนการ ลำดับการ โครงสร้าง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ได้แก่

1. การแปลความ (Translation) สามารถสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยวิธีการสื่อความหมายแบบอื่น เข้าใจความหมายของความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่างๆ
2. การตีความ (Interpretation) สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้
3. การขยายความ (Extrapolation) สามารถพิจารณาถึงสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่อง ที่เรียนรู้ได้ทั้งในด้านโอกาสที่นำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มในโอกาสต่อไป

สรุป ความรู้ หมายถึง การระลึกได้ในเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลเคยมีประสบการณ์มาแล้ว มีพฤติกรรมจำเรื่องราวนั้นได้ ความรู้ คือ การแสดงออกของสมรรถภาพของสมองด้านความจำ ส่วน ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการคิดแปลงย่อและย่อรวมกัน จึงประกอบด้วย การแปลความหมาย การตีความ และการขยายความ

2.4.2 การวัดความรู้ความเข้าใจ

การวัดความรู้ใช้เครื่องมือแตกต่างกันตามความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้เชิงความจำ (Cognitive Potential) ความรู้ ความจำ หมายถึง

พฤติกรรมที่เป็นหลักเบื้องต้นของพฤติกรรมด้านอื่นๆ ซึ่งนอกจากความจำแล้วยังสามารถระลึกได้อีกด้วย แต่ไม่จำเป็นต้องใช้ความเข้าใจในการตีความหมายเรื่องนั้น

2. พฤติกรรมด้านความเข้าใจ (Comprehension) ความเข้าใจหมายถึง พฤติกรรมที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องราวต่างๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรม

3. พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ (Application) การนำไปใช้ หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถนำเอาสิ่งที่ได้ประสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์หรือนำไปแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

4. พฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ (Analysis) การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อย หรือการหาความสำคัญและหลักการหรือทฤษฎีที่เป็นเหตุผลของเรื่องราวต่างๆ

5. พฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำเอาเรื่องราวหรือส่วนประกอบย่อยมาผูกพันกันเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยมีการคัดแปลงริเริ่มสร้างสรรค์ ทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น

6. พฤติกรรมด้านการประเมินค่า (Evaluation) การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยการตีราคาอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นการตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่อย่างไร โดยใช้หลักเกณฑ์ที่น่าเชื่อถือได้²⁶

วิชัย วงศ์ใหญ่ ได้ให้ความหมายของ “ความรู้” ไว้ว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจำได้ หรือระลึกได้โดยการมองเห็น ได้ยิน ความรู้ในขั้นนี้คือ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ คำจำกัดความ เป็นต้น²⁷

เสียรศรี วิวิศิริ กล่าวว่า การเรียนรู้ในผู้ใหญ่เกิดจากการมีประสบการณ์ 3 ประการ คือ

1. การเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทางธรรมชาติ (NATURAL STEELING) คือ เรียนรู้จากสภาพธรรมชาติที่อยู่ใกล้ๆ ตัว

2. การเรียนรู้จากประสบการณ์ทางสังคม (SOCIETY SETTING) มีอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่น การเรียนรู้จากการอ่านหนังสือ โทรทัศน์ เป็นต้น

²⁶สายสุณี ศักรางกูร, “ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2542, หน้า 60.

²⁷วิชัย วงศ์ใหญ่, กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : สุริยสาส์น, 2537), หน้า 52.

3. การเรียนรู้จากสภาพการณ์การของการจัดการเรียนการสอน คือมีผู้แทนจากสถาบันจัดระดับ การเรียนรู้มีจุดหมายและต่อเนื่อง²⁸

จากความหมายดังกล่าว ความรู้ หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์ และข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษา จากรายงาน ซึ่งพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียน สามารถทำได้ ระลึกได้โดยได้ชิน การมองเห็น การสังเกต หรือจากประสบการณ์ทางธรรมชาติ คือ เรียนรู้จากสภาพธรรมชาติที่อยู่ใกล้ๆตัว การเรียนรู้จากสังคม เช่น จากการอ่าน หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หรือจากการเรียนการสอนคือ มีผู้แทนจากสถาบันจัดลำดับการ เรียนรู้อย่างมีจุดหมายและต่อเนื่อง เป็นต้น

2.4.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R Theory) ทฤษฎีนี้มีชื่อเรียก หลายชื่อ ทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ มีชื่อเรียกต่างๆ เช่น Associative Theory, Associationism, Behaviorism เป็นต้น นักจิตวิทยาที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ พา ฟลอฟ (pavlov) วัดสัน (Watson) ธอร์นไดค์ (Thorndike) กัทธรี (Guthrie) ฮัล (Hull) และ สกินเนอร์ (skinner) ทฤษฎีนี้ได้อธิบายว่าพื้นฐานการกระทำของบุคคลขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (Passive) หน้าที่ของผู้สอนคือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2.4.4 หลักการของทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการตอบสนอง หรือ พฤติกรรมการเรียนรู้ โดยมีลักษณะทางการสอน และการเรียนที่สัมพันธ์กันมากขึ้น เช่น การให้ รางวัล หรือการทำโทษ หรือ การชมเชย เป็นต้นผู้สอนจึงควรจะต้องหาวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนมากที่สุด

2. การฝึกฝน (Practice) ได้แก่ การให้ทำแบบฝึกหัด หรือการฝึกซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะ ในการแก้ปัญหา ที่สัมพันธ์โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ

3. การรู้ผลการกระทำ (Feedback) ได้แก่การสามารถให้ผู้เรียนได้รู้ผลการปฏิบัติได้ทันที เพื่อจะทำให้ผู้เรียนได้ปรับพฤติกรรมได้ถูกต้องอันจะเป็นหนทางการเรียนรู้ที่ดีหน้าที่ของ ผู้สอน จึงควรจะต้องพยายามหาวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ

4. การสรุปเป็นกฎเกณฑ์ (Generalization) ได้แก่ การได้รับประสบการณ์ต่างๆที่ สามารถ สร้างมโนทัศน์ (Concept) จนกระทั่งสรุปเป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

²⁸ธีรศรี วิวิศริ, การเรียนรู้และการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร :ไทยวัฒนาพานิชย์, 2539), หน้า 42.

5. การแยกแยะ (Discrimination) ได้แก่การจัดประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้นอันจะทำให้เกิดความสะดวกต่อการเลือกตอบ

6. ความใกล้ชิด (Contiguity) ได้แก่การสอนที่คำนึงถึงความใกล้ชิดระหว่างสิ่งเล้า และการตอบสนองซึ่งเหมาะสำหรับการสอนคำเป็นต้น

2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

2.5.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งทฤษฎี Maslow 's Theory ได้จำแนกความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ จากต่ำมาสูงดังนี้

ระดับที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Psychological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะปัจจัย 4 ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยา รักษาโรค รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การขับถ่าย การสืบพันธุ์ สภาพแวดล้อมฯ ถ้ามนุษย์ได้รับการตอบสนองพอเพียงจะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นต่อไป ระดับนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ระดับมีกิน”

ระดับที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety & Security Needs) เป็นความต้องการความคุ้มครองปกป้องตนเองของมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิต ปฏิบัติหน้าที่การงานหรือประกอบอาชีพด้วยความปลอดภัยรอดพ้นจากการถูกคุกคามและความวิตกกังวลต่างๆ มีความมั่นคงในชีวิตความเป็นอยู่ นับเป็นความต้องการที่สูงขึ้นหลังจากที่มนุษย์สามารถสนองความต้องการ ด้านร่างกายได้แล้ว ระดับนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ระดับมีที่อยู่”

ระดับที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love & Belonging Needs) เป็นความต้องการทางสังคมหรือหน่วยงานที่มนุษย์มีความเกี่ยวข้อง หรือมีความสัมพันธ์อยู่ มนุษย์อาจมีความรู้สึกรักและอยากเป็นเจ้าของบุคคลและสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการได้รับการตอบสนองด้านความรักและความเป็นเจ้าของจากบุคคลและสังคม บุคคลที่จะสนองความต้องการขั้นนี้ได้จะต้องประสบความสำเร็จในการสนองความต้องการขั้นต้นมาแล้ว ความต้องการ ขั้นนี้มีได้เป็นความต้องการเพื่อความอยู่รอดเท่านั้นแต่เป็นความต้องการทางด้าน จิตใจ ระดับนี้เรียกอีกอย่างว่า “ระดับมีเงิน”

ระดับที่ 4 ความต้องการการยกย่องและชื่นชม (Self-esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูงของมนุษย์ที่อยากมีคุณค่ามีความหมาย โดยที่บุคคลนั้นจะพยายามกระทำสิ่งต่างๆ ที่มีคุณประโยชน์ต่อบุคคลอื่นให้ปรากฏผลงานชัดเจน จนทำให้ผู้อื่นยอมรับนับถือ และตนเองรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จในงานหรือในผลการกระทำของตนจึงเกิดความเชื่อมั่นรู้สึกภาคภูมิใจรู้สึก

ตนเองเป็นที่ชื่นชม ชื่นชมของผู้อื่นเห็นคุณค่าแห่งตนเอง คนที่มีคุณภาพชีวิต²⁹ส่วนใหญ่ ได้รับการพัฒนาตนเองขึ้นมา ระดับนี้เรียกอีกอย่างว่า “ระดับมีความดี”ระดับที่

5. ความต้องการประสพความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการระดับอื่นๆ สมบูรณ์แล้วก็จะเกิดความต้องการในระดับนี้ กล่าวคือ เป็นความต้องการที่จะทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นเพราะเห็นว่าตนเอง มีคุณค่าและก่อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นได้และเป็นอุดมคติที่ตนเองตั้งมั่นไว้ โดยไม่คำนึงว่าตนเองจะได้รับคำยกย่องหรือไม่ จะมีบุคคลใดๆ มารู้อถึงการกระทำนั้นหรือไม่ ความต้องการระดับนี้เป็นการ ตอบสนองศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง ระดับนี้เรียกอีกอย่างว่า “ระดับมีความสำเร็จ”

สรุปแล้วว่า ระดับความต้องการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในระดับ 1-2 ซึ่งเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานหรือเป็นความต้องการขั้นต่ำของมนุษย์ทุกคน ถ้าได้รับการตอบสนอง เพียงพอจะทำให้มนุษย์มองตนเองในระดับสูงขึ้น มนุษย์ก็จะมองในระดับ 3-5 เพื่อเป็นความต้องการเพิ่มเติมของมนุษย์บางคน หรือบางกลุ่มเป็นส่วนที่เพิ่มพูนคุณภาพชีวิตหรือเป็นความต้องการขั้นสูง

2.5.2 ทฤษฎี อี อาร์ จี (E R G Theory) เป็นทฤษฎีของ เคลย์ตัน อัลเดอร์เฟอร์ (Clayton Alderfer) ได้ทำการศึกษาระดับขั้น ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์และได้จัดกลุ่มความต้องการเหล่านั้นเสียใหม่เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. การคงชีพ (Existence) เป็นเรื่องของความต้องการทางร่างกายและความต้องการความมั่นคงปลอดภัยซึ่งเป็นความต้องการระดับต่ำตามทฤษฎีของมาสโลว์และสามารถตอบสนองได้ด้วยสิ่งที่เป็นวัตถุ ได้แก่ อากาศ อาหาร น้ำ เงิน และสภาพการทำงาน
2. ความสัมพันธ์ (Relatedness) เป็นเรื่องของความต้องการความรักและการได้เข้าร่วมในสังคม ซึ่งสามารถตอบสนองได้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและความรู้สึกระหว่างสมาชิกและองค์การอย่างเปิดเผย ถูกต้องและจริงใจมากกว่าเพื่อความพึงพอใจ นั่นก็คือ การตอบสนองด้วยการมีสังคมและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล

²⁹ชาดูชัย จันทร์แจ่ม, “คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ ศึกษากรณีข้าราชการและถูกจ้างกองรักษาความปลอดภัยกรมข่าวทหารอากาศ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก), 2542 ,หน้า 25.

3. ความเจริญเติบโต (Growth) เป็นเรื่องของความสำเร็จและ ความรับผิดชอบซึ่ง สอดคล้องกับความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงการยอมรับ และความสำเร็จสมหวังในชีวิตตามทฤษฎี ของมาสโลว์ อัลเดอร์เฟอร์ มีความเห็นว่า ความต้องการสามารถตอบสนองได้ด้วยการมีบุคคลมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และได้มีส่วนร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การความต้องการ ความเจริญเติบโตกับความต้องการความสัมพันธ์เป็นความต้องการระดับสูง

2.5.3 ทฤษฎีปัจจัยสองประการของเฮร์สเบิร์ก (Herzberg's Two Factors Theory) ได้ทำ การวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ที่นำไปสู่ความรู้สึกที่ดีเป็นพิเศษกับงานและสถานการณ์ที่นำไปสู่ความ ที่ไม่ดีกับงานปัจจัยกลุ่มนี้เรียกว่าปัจจัยรักษาสุขลักษณะจิต (Hygienic Factors) หรือปัจจัยรักษา สภาพ (Maintenance Factors) สำหรับปัจจัยอีกกลุ่มหนึ่งมีอิทธิพลต่อการสร้างแรงจูงใจ ซึ่งเรียกว่า ปัจจัยความพอใจในงาน (Satisfiers) หรือปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (Motivators)

1. ปัจจัยรักษาสุขลักษณะจิต (Hygienic Factors) เป็นปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ การทำงาน ซึ่งผู้บริหารจัดขึ้นโดยมุ่งที่จะจูงใจบุคลากรให้ทุ่มเทความพยายามมากขึ้น ได้แก่ นโยบาย และการบริหารขององค์การ เงินเดือน การควบคุมบังคับบัญชา สถานภาพและความและ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ได้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา ความมั่นคงในการทำงาน และสภาพการ ทำงาน แต่ความพอใจที่เกิดขึ้นกลับไม่นำไปสู่สุขภาพจิตที่ดีขึ้น ปัจจัยเหล่านี้จะไม่ สามารถจูงใจ บุคลากรเกิดความพอใจเพียงในระดับกลางๆ ซึ่งช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจ ในงานได้ เท่านั้นแต่ถ้าปัจจัยเหล่านี้ขาดหายไปหรือเป็นไปในทางลบก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจ ในงาน (Job Dissatisfaction) จึงเป็นปัจจัยที่ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความรู้สึกเบื่อ หน่ายงานได้

2. ปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (Motivators) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของงานและการ กระทำของบุคลากรเองในการทำงาน ได้แก่ โอกาสก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในงาน ที่ทำ การยอมรับ ความรับผิดชอบ ซึ่งทำให้เกิดความพอใจในงาน (Job Satisfaction) และนำไปสู่การมี ความพยายามและการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ปัจจัยดังกล่าวนี้ทำให้สุขภาพจิตดีและท้าทายบุคลากร ใน เรื่องความเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน สร้างความพอใจในงาน ทำให้มีแรงจูงใจสูงพร้อมที่จะ ทุ่มเทความสามารถและความพยายามให้กับองค์การ ซึ่งสามารถสนองความต้องการความสำเร็จ ใน ชีวิตได้ แต่ถึงแม้ได้ทุ่มเทความพยายามไปโดยไม่ประสบความสำเร็จก็ไม่ใช่สาเหตุของความรู้สึก ที่ไม่ดีหรือเกิดความไม่พอใจในงาน

สรุปปัจจัยที่มีผลต่อองค์การ คือ ปัจจัยการรักษาสุขภาพลักษณะจิตซึ่งเป็นสิ่งตอบสนองต่อความต้องการของพนักงาน เพื่อให้พนักงานเกิดความพึงพอใจในการทำงานโดยที่ความพึงพอใจในการทำงานเป็นสิ่งที่บอกได้ถึงการมีคุณภาพชีวิตการทำงานซึ่งองค์การสามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานได้ เช่น การได้รับค่าจ้างเงินเดือนที่เพียงพอหรือจัดให้มีสถานที่ทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัย

2.5.4 ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลแลนด์แลนด์ (McClelland's Needs Theory) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับความต้องการระดับสูงตามทฤษฎีของมาสโลว์และเห็นว่าความต้องการระดับ 3 ถึง 5 มนุษย์เรียนรู้และแสวงหาการตอบสนองได้จากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีของเขาจึงเน้นการศึกษา ความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการของมนุษย์กับปัจจัยแวดล้อมที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจมนุษย์ 3 ประการ คือ

1) ความต้องการความสำเร็จ คนที่มีความต้องการความสำเร็จ อาจมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาต่างๆ มักแสวงหาความเป็นเลิศใน การปฏิบัติงานชอบเป้าหมายที่ยากและท้าทาย แต่ไม่ใช่เป้าหมายที่บรรลุความสำเร็จไม่ได้เป้าหมาย ที่กำหนดจึงมีความเหมาะสมเป็นจริงและสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ อาจกล่าวได้ว่าความต้องการความสำเร็จเป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศและการแข่งขัน เป้าหมายที่ท้าทาย ความมุ่งมั่นและการแก้ไขปัญหายที่ยุ่ยาก ดังนั้นรูปแบบพฤติกรรมที่สนองความต้องการความสำเร็จจึงเป็นรางวัลตอบแทนในตัวเองอยู่แล้ว แมคเคลแลนด์ พบว่า คนที่มีความต้องการความสำเร็จสูง มักทำงานได้ดีกว่าคนที่มีความต้องการความสำเร็จต่ำและความต้องการประเภทนี้เป็นสิ่งที่เรียนรู้และพัฒนาขึ้นได้ด้วยการฝึกอบรม

2) ความต้องการอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลหรือสามารถควบคุมคนอื่น ๆ ได้ บุคคล คนที่มีความต้องการอำนาจจึงเป็นคนที่มุ่งหาวิธีสร้างอิทธิพลเหนือคนอื่น รวมทั้งใช้อำนาจและยึดอำนาจที่มีเหนือบุคคลนั้นไว้ การใช้อำนาจมี 2 รูปแบบคือ

2.1 การใช้อำนาจทางบวกเป็นการใช้อำนาจเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้กับองค์กรโดยส่วนรวมซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารต้องอาศัยความพยายามของผู้อื่นสร้าง ความสำเร็จ

2.2 การใช้อำนาจทางลบ เป็นการใช้อำนาจของผู้ที่แสวงหาอำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

3) ความต้องการได้เข้าร่วมในสังคม เป็นความต้องการที่จะได้รับความรัก ชอบพอและมิตรภาพจากคนอื่น หรือได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน บุคคลประเภทนี้จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ ก็ต้องได้รับการสนับสนุนจากพรรคพวก มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น พอใจในสถานการณ์ที่ร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน และคนเหล่านี้มักไม่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกันแมคเคลแลนด์เห็นว่ามนุษย์ต่างมีความต้องการ 3 ประเภทนี้ เพียงแต่ว่าระดับของความต้องการแต่ละประเภทในตัวบุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรมส่วนบุคคลและวัฒนธรรม

ประจำชาติ มักแสดงออกให้เห็นชัดเจนเป็นบุคลิกประจำตัว ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการทำงานความต้องการทั้ง 3 จึงมีชื่อเรียกรวมๆ กันว่า ความต้องการที่โดดเด่น (Mainfest Needs) แมคเคลล์แลนมีข้อสมมติว่าความต้องการเกิดจากการเรียนรู้ทางความต้องการ ในตัวบุคคลได้ และวิธีการปรับสภาพแวดล้อมของงานให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร จะสร้างแรงจูงใจซึ่งมีผลต่อเนื่อง ไปถึงการเพิ่มการปฏิบัติงานได้

2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

ทำการศึกษาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพพื้นที่เป็นหมู่บ้านขนาดกลางซึ่งมีทั้งหมด 16 หมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ กล่าวถึงข้อมูลทั่วไป ของตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมา

แต่เดิมบริเวณบ้านหนองไผ่ปัจจุบัน เป็นป่ารกและที่นา ผู้คนสมัยนั้นอาศัยอยู่ในหมู่บ้านชุมแพ ตำบลชุมแพ ได้มาหักร้างถางพง เพื่อทำไร่ทำนาบริเวณบ้านหนองไผ่ซึ่งเป็นที่ราบติดเชิงเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และมีน้ำเพียงพอต่อการเกษตร ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2453 ได้เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ขึ้นที่บ้านชุมแพ ทำให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก ชาวบ้านบางส่วนจึงพากันอพยพมาอยู่ตามที่นาของตนเอง ซึ่งกลุ่มคนที่อพยพมาอยู่ก่อนคนอื่น คือ กลุ่มของ นายขุนสังข์ ชัยบุตร ต่อมาชาวบ้านเห็นว่าบริเวณนี้ มีความอุดมสมบูรณ์จึง ได้อพยพตามกันมาอีกหลายกลุ่มจนมีจำนวนมากพอที่จะตั้งเป็นหมู่บ้านได้ บริเวณใกล้ๆ ที่นาของชาวบ้าน มีหนองน้ำแห่งหนึ่งมีกอไผ่ขึ้นอยู่ 2 กอ ซึ่งชาวบ้านใช้เป็นน้ำ อุปโภค บริโภค ได้ตลอดปี

ในปี 2454 ชาวบ้านเห็นว่า จำนวนครัวเรือนที่อพยพมานั้นมากพอสมควร ที่จะตั้งเป็นหมู่บ้านได้แล้ว และเพื่อสะดวกใน การปกครอง จึงได้ขอตั้งเป็นหมู่บ้านหนองไผ่ ขึ้น ซึ่งเป็นนามตามหนองน้ำที่ได้ใช้อุปโภคบริโภคเพราะถือว่ามีคุณให้ความอุดมสมบูรณ์ แก่ชาวบ้านและมีผู้ใหญ่บ้านปกครองมาตั้งแต่บัดนั้นมา

ในปี พ.ศ. 2490 จำนวนหมู่บ้านในบริเวณใกล้เคียงและจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ทำให้การดูแลประชาชนไม่ทั่วถึง และเพื่อความสะดวกในการปกครอง จึงได้แยกออกจากตำบลชุมแพ มาเป็นตำบลหนองไผ่ โดยมี นายคุณ ธรรมกุล เป็นกำนัน ตำบลหนองไผ่ คนแรก

เมื่อปี พ.ศ 2539 สภาตำบลหนองไผ่ ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ .2537 โดยมีนางอำนาจ หงอกชัย ซึ่งในครั้งนั้นดำรงตำแหน่งกำนันตำบลหนองไผ่เป็นประธานคณะผู้บริหารคนแรก

จากการสำรวจข้อมูลทางทะเบียนราษฎร เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ แบ่งการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 9,496 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 324 คน / ตารางกิโลเมตร มีนางอำนาจ หงอกชัย เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ และ นายเจด็จ ควงพิมพ์ เป็นปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล

2) ลักษณะที่ตั้ง

ปัจจุบัน ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล หนองไผ่ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3-ตำบลหนองไผ่-อำเภอชุมแพ-จังหวัดขอนแก่น-ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอชุมแพ ห่างจากอำเภอชุมแพประมาณ 2 กิโลเมตร บนถนนสาย ชุมแพ-สีชมพู มีพื้นที่ 26.6 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลใกล้เคียงในอำเภอชุมแพ ดังนี้

- ทิศเหนือ จรดตำบลวังหินลาด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
- ทิศใต้ จรดเทศบาลตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
- ทิศตะวันออก จรดตำบลข้าวเรียง อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
- ทิศตะวันตก จรดตำบลโนนหัน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

3) เขตการปกครอง

ตำบลหนองไผ่มีพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเต็มพื้นที่ มีเขตการปกครองในพื้นที่จำนวน 16 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 หมู่บ้านกุดเข้
- หมู่ที่ 2 หมู่บ้านโนนทองกลาง
- หมู่ที่ 3 หมู่บ้านหนองไผ่
- หมู่ที่ 4 หมู่บ้านวังหูกวาง
- หมู่ที่ 5 หมู่บ้านหนองไผ่ใต้
- หมู่ที่ 6 หมู่บ้านห้วยบง
- หมู่ที่ 7 หมู่บ้านโนนสะอาด
- หมู่ที่ 8 หมู่บ้านยอดห้วย
- หมู่ที่ 9 หมู่บ้านพรสวรรค์
- หมู่ที่ 10 หมู่บ้านหนองหล่ม
- หมู่ที่ 11 หมู่บ้านเทพนคร

- หมู่ที่12 หมู่บ้านวังหูกวาง
- หมู่ที่13 หมู่บ้านสุขสมบูรณ์
- หมู่ที่14 หมู่บ้านถิ่นอุดม
- หมู่ที่15 หมู่บ้านใหม่คำ
- หมู่ที่16 หมู่บ้านห้วยบง

4) เนื้อที่

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยประมาณ 16,625 ไร่ หรือ 26.6 ตารางกิโลเมตร

5) ศาสนา

ประชากรในตำบลหนองไผ่ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัด / สำนักสงฆ์ 14 แห่ง

6) การโทรคมนาคม

1. มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	10	แห่ง
มีที่ทำกาารไปรษณีย์ - โทรเลข	จำนวน	0	แห่ง

7) การไฟฟ้า

1. จำนวนหมู่บ้านที่ใช้ไฟฟ้า จำนวน 16 หมู่บ้าน
2. จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า จำนวน 2,504 ครอบครั้ว
3. ไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะภายในหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน

8) ระบบประปา

ประชาชนในตำบลหนองไผ่ส่วนใหญ่ได้รับการบริการด้านการประปาจากระบบประปาหมู่บ้าน ซึ่งหน่วยงานราชการต่าง ๆ เป็นผู้สร้างให้ เช่น อ.บ.ค. หนองไผ่, งบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ

9) แหล่งน้ำ

ภายในพื้นที่ตำบลมีแหล่งน้ำ ดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ

1. ลำห้วย	จำนวน	5	แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1. ฝายน้ำล้น	จำนวน	2	แห่ง
2. สระน้ำ	จำนวน	3	แห่ง
3. บ่อบาดาล	จำนวน	2	บ่อ
4. ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	9	แห่ง

10) สภาพสังคมการศึกษา

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ มีศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 3 ศูนย์ และมีโรงเรียน จำนวน 5 โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 ศูนย์ และมีผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเล็กอนุบาลและปฐมวัย ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 16 แห่ง

11) สาธารณสุข

ตำบลหนองไผ่ มีสถานอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง³⁰

สรุป การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการของประชาชนซึ่งปัจจุบันตำบลหนองไผ่เป็นตำบลใหญ่ที่สุดในอำเภอชุมแพการให้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อจะรับรู้ในแนวทางการบริหารงานของรัฐเพื่อจะได้นำมาใช้กับประชาชนเป็นอย่างมาก รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี และหน่วยงานภาครัฐมีภารกิจหน้าที่ในการจัดทำบริหารสาธารณะต่าง ๆ จัดการบำบัดทุกข์บำรุงสุข พัฒนาความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมแก่ท้องถิ่น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งแนวทางการบริหารงาน ได้ยึดเอาประชาชนเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการ โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของในตำบลให้มากที่สุด โดยยึดหลักและแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และข้อมูลข่าวสารทางราชการและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการต่อไป

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัชฌิม ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 46-55 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขต อบต.ทุ่งใหญ่
2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัย

³⁰แผนอัตรากำลังองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ สำนักปลัด (ขอนแก่น : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่), 2554, หน้า 45

ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและเขตที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันนั้น ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล³¹

นางศันดา ห่านวิไล ได้ศึกษา “ผลของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ.2540 ที่มีต่อการตัดสินใจ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด” ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ บก.ทหารสูงสุดมีกรอบการเปิดเผยโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของกองทัพ และให้เปิดเผยเท่าที่จำเป็น โดยเอกสารใดที่กำหนดชั้นความลับตั้งแต่ชั้นลับขึ้นไป ห้ามมิให้เปิดเผย หากจำเป็นต้องเปิดเผยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ส่วนข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนตรวจสอบ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ของราชการ ให้เปิดเผยโดยไม่ลงรายละเอียดซึ่งขั้นตอนการเปิดเผย มีผู้บังคับบัญชาระดับสูงสั่งให้เปิดเผย ตามสายการบังคับบัญชา หรือนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร บก.ทหารสูงสุด และนำมติที่ประชุมเรียนผู้บัญชาการทหารสูงสุด หากกรณีใดที่มีผู้ร้องขอเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่พอใจในการตัดสินใจของ บก.ทหารสูงสุด สามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านต่างประเทศและความมั่นคงได้ ผลของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ที่มีต่อวัฒนธรรมองค์การ ในด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ บก.ทหารสูงสุด พบว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารขึ้นมาเพื่อกำหนดแนวทางและกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่ได้รับการร้องขอจากประชาชน ขณะที่ทัศนคติของนายทหารเริ่มมีแนวคิดเปลี่ยน ไปสู่การยินยอมการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้นแต่จะต้อง ไม่กระทบความมั่นคงของประเทศ ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว น.ส.พ.รายวันในการเข้าถึงแหล่งข่าวและการนำเสนอข่าว กล่าวคือ ในการเข้าถึงแหล่งข่าวยังคงมีขั้นตอนยุ่งยาก ต้องใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อสร้างความไว้วางใจจากแหล่งข่าว ขณะที่การนำเสนอข่าวไม่สามารถให้รายละเอียดครบสมบูรณ์ เนื่องจากการแสวงหาข้อมูลสนับสนุนค่อนข้างยาก ข่าวส่วนใหญ่จึงออกมาในรูปของข่าวเพื่อ ประชาสัมพันธ์ สร้างภาพพจน์กองทัพจะเห็นได้ว่างานวิจัยของ นางศันดา

³¹ ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัชฌิม, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2551, 121 หน้า.

ห่านวิไล พบว่า กระบวนการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ บก.ทหารสูงสุดมีกรอบการเปิดเผยโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของกองทัพและให้เปิดเผยเท่าที่จำเป็น ซึ่งก็เช่นเดียวกับหัวข้อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ที่ผู้ศึกษาต้องการทราบว่า หน่วยงานราชการในอำเภอเมืองเชียงใหม่สามารถเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้รับทราบทั้งหมดหรือไม่³²

สุจิน บุตรดีสุวรรณ ได้ศึกษา “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ของประชาชนจังหวัดมหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.12) ไม่ทราบเรื่องสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.18) ไม่ทราบว่าข้อมูลข่าวสารคืออะไรในกลุ่มประชาชนที่ทราบเรื่องสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ทราบจากโทรทัศน์ วิทยุ ประกาศจากส่วนราชการ และหนังสือพิมพ์ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.82) ไม่เคยขอให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลประชาชนเห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติมีปัญหาที่ไม่สะดวกมีขั้นตอนมาก และไม่ทราบสถานที่ติดต่อรับข้อมูลข่าวสาร ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ตื่นตัวในการออกไปใช้สิทธิเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการต่างๆ แยกต่างกันขณะเดียวกันกลุ่มองค์กร อาทิสื่อมวลชน ซึ่งก็มีสิทธิที่จะรับข้อมูลข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการ ได้กับพบปัญหาในการขอรับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการ คือ หน่วยงานราชการไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เต็มใจที่จะให้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นจริง ในส่วนของประชาชนนั้นพบว่า ประชาชนบางส่วนที่ออกมาใช้สิทธิขอรับข้อมูลข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการเท่านั้น³³

สรุปจากแนวคิดของสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และแนวคิดรัฐธรรมนูญ หรือแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการของบ้านเมืองที่ดีนั้น เป็นแนวคิดที่บ่งบอกถึงลักษณะการบริหารของหน่วยงานราชการว่าจะต้องมีความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้คนพลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนได้อย่างเที่ยงตรง ไม่ถืออำนาจ ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ และมีความรับผิดชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ศึกษานำมาประกอบการศึกษา เพื่อต้องการทราบว่า หน่วยงานราชการในอำเภอ

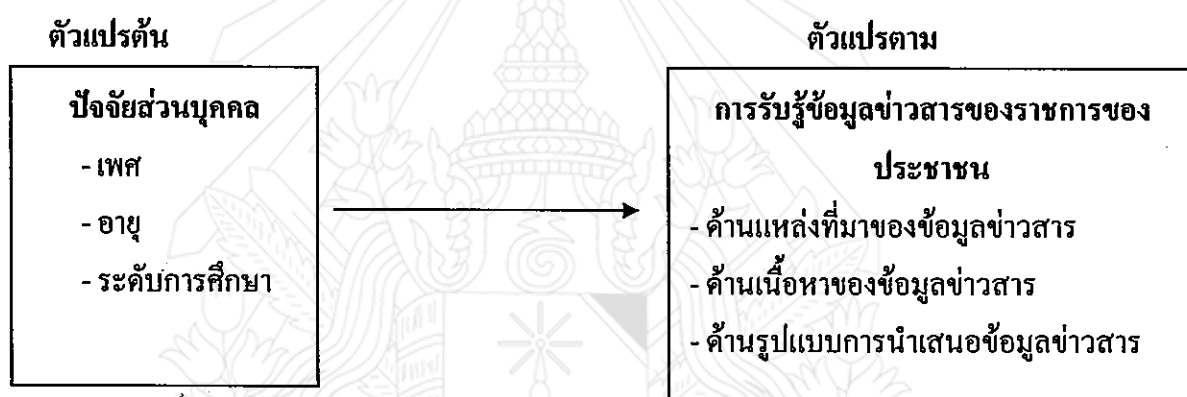
³² นางศันดา ห่านวิไล, “ผลของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ที่มีต่อการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต(บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2542, 122 หน้า.

³³ สุจิน บุตรดีสุวรรณ, “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ของประชาชนจังหวัดมหาสารคาม”. การศึกษาอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2545, 104 หน้า.

เมืองเชียงใหม่ มีระบบการทำงานที่เป็นธรรม โปร่งใสหรือไม่ มีระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมคิด แสดงความคิดเห็น ความต้องการหรือไม่อีกทั้งหน่วยงานราชการสามารถบำบัดทุกข์บำรุงทุกข์ของประชาชนได้ในระดับใด และมีระบบการให้บริการประชาชนที่รวดเร็ว เจ้าหน้าที่มีความพร้อม และเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนที่มีความต้องการรับรู้ข้อมูลจากภาครัฐหรือไม่

2.8 โครงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นผู้วิจัย ได้กำหนดปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และการศึกษา เป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้กรอบแนวคิดของ ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัชฌิม³⁴ มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

³⁴ ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัชฌิม, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 44.

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่นนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 9,496 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 384 คน

3.2 เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งกำหนดให้มีความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ} \quad n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\ e &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อน} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{9,496}{1 + 9,496(0.05)^2} \\ &= \frac{9,496}{24.74} \\ &= 384 \end{aligned}$$

เมื่อแทนค่าในสูตรข้างต้น ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอรามแพ่ง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 9,496 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คนแล้วนำไปหาสัดส่วนของกลุ่มประชากร โดยใช้หมู่บ้านเป็นเกณฑ์ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) โดยทำการแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นเท่ากันแล้วสุ่มประชากรหน่วยแรก ส่วนหน่วยต่อไปนับจากช่วงสัดส่วนที่คำนวณไว้ จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออก 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษาโดยลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น จำนวน 24 ข้อ โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับ มาก
- 3 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question)

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 สร้างแบบสอบถามจากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด

3.4.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบ และขอคำแนะนำเพิ่มเติมปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

3.4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดตามหลักการวิจัยให้ผู้ทรงเชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของการใช้ภาษา มีรายนาม ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พระครูสุทัศนธรรมสุนทร (ดร.)

วุฒิการศึกษา	ศน.ม.(พุทธศาสนศึกษา), Ph.D.
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักงานมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โกมล แพนพา

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. (พัฒนบริหารศาสต์มหาบัณฑิต)
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการอิสระ

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. (รัฐศาสตร์), Ph.D.(social sciene)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

4. ดร. สุบัน โยทุม

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) Ph.D. (social sciene)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บังคับหน่วยงานป้องกันปราบปราม สภ.เอราวัณ

5. นายสมบัติ เสริฐผล

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. (พัฒนาสังคม)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)¹ ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

¹ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณ์เลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, (ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), หน้า 65.

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่	+1	แน่ใจว่าสอดคล้อง	
	0	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	
	-1	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง	

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 24 ข้อ ใช้ได้จำนวน 24 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80 – 1.00

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8161 โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_1^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	k	=	จำนวนข้อแบบสอบถามทั้งหมด
	S_1^2	=	ผลรวมของค่า ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.4.6 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยมีหนังสือถึงรองอธิการบดีวิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อขอให้มีหนังสือขอความร่วมมือ ถึงกำนันตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยได้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

3.5.2 ติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อ นัดหมายวัน เวลาที่จะนำแบบสอบถาม ไปเก็บข้อมูล

3.5.3 จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามในแต่ละครั้ง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 384 ชุด

3.5.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ แบบสอบถามทั้งหมด 384 ชุด ได้คืน 384 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 384 ชุด

3.5.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ให้ไว้ จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ 0.51 ขึ้น

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงหาค่าความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยการแจกแจงหาค่าความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับน้อยที่สุด

3.6.3 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น โดยการแจกแจงหาค่าความถี่

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

3.7.1 สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t – test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เซฟเฟ้ (Scheffé) สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

$$P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$X = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}^2$$

²นิภา เมธาวีชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 128.

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}^3$$

3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)⁴

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

$$S = \text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

³สงศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

⁴ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test)

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ⁵

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ⁵

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE - WAY ANOVA) หรือ (F-test)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม⁶

⁵นิภา เมธาวีชัย, วิทยาการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า 238.

⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 110.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น” นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีชื่อในสำมะโนประชากรของตำบลหนองไผ่ อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปในเขตตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 384 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทอโรยามานะ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA หรือ F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามาจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบบรรยายปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	161	41.9
หญิง	223	58.1
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 และเพศชาย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งแต่ 15-25 ปี	32	8.3
26-35 ปี	134	34.9
36-45 ปี	147	38.3
46 ปี ขึ้นไป	71	18.5
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคืออายุ 26-35 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 และน้อยที่สุดมีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	103	26.8
มัธยมศึกษา/ปวช	170	44.3
อนุปริญญา/เทียบเท่า	91	23.7
ปริญญาตรีขึ้นไป	20	5.2
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาได้แก่ ประถมศึกษาจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 น้อยที่สุดมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมูเซอ จังหวัดขอนแก่น

การศึกษาวเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอมูเซอ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมูเซอ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน

ด้านที่	ความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร	3.40	0.35	ปานกลาง
2	ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร	3.37	0.30	ปานกลาง
3	ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร	3.59	0.46	มาก
รวม		3.45	0.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมูเซอ จังหวัดขอนแก่น มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รองลงมาได้แก่ ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารและน้อยที่สุดได้แก่ ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอยุวมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร

ข้อที่	ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากเสียงตามสาย	3.88	0.91	มาก
2	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากวิทยุชุมชน	3.80	0.74	มาก
3	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากอินเทอร์เน็ต	3.26	0.52	ปานกลาง
4	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากโทรทัศน์	3.30	0.58	ปานกลาง
5	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากรถประชาสัมพันธ์	2.88	0.72	ปานกลาง
6	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากแผ่นพับ ใบปลิว และโปสเตอร์	3.32	0.61	ปานกลาง
7	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากหนังสือพิมพ์	3.49	0.89	ปานกลาง
8	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากผู้นำชุมชน	3.26	0.77	ปานกลาง
รวม		3.40	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอยุวมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ 1 ที่ว่า “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากเสียงตามสาย” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 ที่ว่า “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากวิทยุชุมชน” และน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ 5 ที่ว่า “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากรถประชาสัมพันธ์” ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร

ข้อที่	ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ	3.30	0.66	ปานกลาง
10	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ	2.65	0.93	ปานกลาง
11	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ	3.83	0.71	มาก
12	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง	3.60	0.64	มาก
13	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับสาธารณสุข	3.18	0.60	ปานกลาง
14	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องความมั่นคงของชาติ	3.44	0.62	ปานกลาง
15	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องการพัฒนาชุมชน	3.18	0.54	ปานกลาง
16	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องภัยธรรมชาติ	3.76	0.76	มาก
รวม		3.37	0.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อที่ 11 ที่ว่า “ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 16 ที่ว่า “ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องภัยธรรมชาติ” และน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ 10 ที่ว่า “ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ” ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

ข้อที่	ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
17	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นตัวเลขหรือสถิติ	3.22	0.53	ปานกลาง
18	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นบทความหรือร้อยแก้ว	3.30	0.76	ปานกลาง
19	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นกลอนหรือร้อยกรอง	3.93	0.73	มาก
20	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นรูปภาพ	3.91	0.77	มาก
21	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต	3.22	0.53	ปานกลาง
22	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารลงพื้นที่โดยเจ้าหน้าที่	3.30	0.76	ปานกลาง
23	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์	3.93	0.73	มาก
24	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางผู้นำชุมชน	3.90	0.77	มาก
รวม		3.59	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 19 ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นกลอนหรือร้อยกรอง” และ ข้อที่ 23 ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์” รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 20 ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นรูปภาพ” และน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 17 ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นตัวเลขหรือสถิติ” และข้อที่ 21 ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต” ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	161	3.46	0.26	ปานกลาง
หญิง	223	3.45	0.25	ปานกลาง
รวม	384	3.45	0.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	161	3.46	0.26	0.40	0.69
หญิง	223	3.45	0.25		

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	161	3.40	0.36	ปานกลาง
หญิง	223	3.39	0.35	ปานกลาง
รวม	384	3.40	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ ค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	161	3.40	0.36	.22	0.82
หญิง	223	3.39	0.35		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	161	3.40	0.31	ปานกลาง
หญิง	223	3.34	0.29	ปานกลาง
รวม	384	3.37	0.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามเพศ ค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่เพศชาย

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	161	3.40	0.31	1.70	0.09
หญิง	223	3.34	0.29		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	161	3.57	0.47	มาก
หญิง	223	3.60	0.45	มาก
รวม	384	3.59	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามเพศ เพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	161	3.57	0.47	-.60	0.55
หญิง	223	3.60	0.45		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตั้งแต่ 15-25 ปี	32	3.28	0.26	ปานกลาง
26-35 ปี	134	3.46	0.28	ปานกลาง
36-45 ปี	147	3.48	0.23	ปานกลาง
46 ปี ขึ้นไป	71	3.45	0.24	ปานกลาง
รวม	384	3.45	0.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีอายุ 36-45 ปี รองลงมาคืออายุ 26-35 ปี และน้อยที่สุดมีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี ขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.11	3	0.37	6.16	0.01*
ภายในกลุ่ม	24.85	380	0.06		
รวม	25.96	383			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ
ของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ
โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

อายุ	ตั้งแต่ 15-25 ปี ($\bar{X} = 3.28$)	26-35 ปี ($\bar{X} = 3.46$)	36-45 ปี ($\bar{X} = 3.48$)	46 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.45$)
ตั้งแต่ 15-25 ปี ($\bar{X} = 3.28$)	-	-1.868 (0.00*)	-2.023 (0.00*)	-1.696 (0.02*)
26-35 ปี ($\bar{X} = 3.46$)		-	-0.155 (0.97)	0.173 (0.97)
36-45 ปี ($\bar{X} = 3.48$)			-	-0.327 (0.85)
46 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.45$)				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ
ของประชาชนใน ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-25 ปี มีความแตกต่างกันกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ช่วงอายุ 26-
35 ปีและแตกต่างกันกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 36-45 ปีรวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วง
อายุ 46ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตั้งแต่ 15-25 ปี	32	3.19	0.26	ปานกลาง
26-35 ปี	134	3.40	0.40	ปานกลาง
36-45 ปี	147	3.40	0.34	ปานกลาง
46 ปี ขึ้นไป	71	3.46	0.32	ปานกลาง
รวม	384	3.40	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดมีอายุ 46 ปี ขึ้นไป รองลงมา มีอายุ 26-35 ปี และน้อยที่สุดมีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.72	3	0.57	4.75	0.00*
ภายในกลุ่ม	47.28	380	0.12		
รวม	49.00	383			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ
ของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของ
ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

อายุ	ตั้งแต่ 15-25 ปี ($\bar{X} = 3.19$)	26-35 ปี ($\bar{X} = 3.40$)	36-45 ปี ($\bar{X} = 3.40$)	46 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.46$)
ตั้งแต่ 15-25 ปี ($\bar{X} = 3.19$)	-	-0.21740 (.02*)	-0.2154 (0.02*)	-0.2743 (0.00*)
26-35 ปี ($\bar{X} = 3.40$)		-	.0020 (1.00)	-0.0569 (0.74)
36-45 ปี ($\bar{X} = 3.40$)			-	-0.0589 (0.71)
46 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.46$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ
ของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-25 ปี มีความแตกต่างกันกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ช่วง
อายุ 26-35 ปีและแตกต่างกันกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 36-45 ปี รวมถึงผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความ
แตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตั้งแต่ 15-25 ปี	32	3.22	0.27	ปานกลาง
26-35 ปี	134	3.39	0.31	ปานกลาง
36-45 ปี	147	3.40	0.29	ปานกลาง
46 ปี ขึ้นไป	71	3.32	0.29	ปานกลาง
รวม	384	3.37	0.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมี 36-45 ปี รองลงมา มีอายุ 26-35 ปี และน้อยที่สุดมีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.07	3	0.36	4.03	0.01*
ภายในกลุ่ม	34.06	380	0.09		
รวม	35.13	383			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร กันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ
ของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของ
ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

อายุ	ตั้งแต่ 15-25 ปี ($\bar{X} = 3.22$)	26-35 ปี ($\bar{X} = 3.39$)	36-45 ปี ($\bar{X} = 3.40$)	46 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.32$)
ตั้งแต่ 15-25 ปี ($\bar{X} = 3.22$)	-	-.16890 (.04*)	-.1816 (0.02*)	0.44 (-.1042)
26-35 ปี ($\bar{X} = 3.39$)		-	-.0127 (0.99)	.0648 (0.52)
36-45 ปี ($\bar{X} = 3.40$)			-	.07740 (.35)
46 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.32$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ
ของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-25 ปี มีความแตกต่างกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ช่วง
อายุ 26-35 ปี และแตกต่างกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 36-45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตั้งแต่ 15-25 ปี	32	3.42	0.58	ปานกลาง
26-35 ปี	134	3.60	0.49	มาก
36-45 ปี	147	3.63	0.41	มาก
46 ปี ขึ้นไป	71	3.55	0.44	มาก
รวม	384	3.59	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคืออายุ 36-45 ปี ขึ้นไป รองลงมาคืออายุ 26-35 ปี และน้อยที่สุดคืออายุตั้งแต่ 15-25 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.27	3	0.42	2.00	0.11
ภายในกลุ่ม	81.52	380	0.21		
รวม	82.79	383			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	103	3.42	0.35	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช	170	3.46	0.25	ปานกลาง
อนุปริญญา/เทียบเท่า	91	3.48	0.20	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	20	3.46	0.24	ปานกลาง
รวม	384	3.45	0.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป รองลงมา ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช และน้อยที่สุดระดับการศึกษาประถมศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.33	3	0.11	1.57	0.176
ภายในกลุ่ม	25.27	380	0.07		
รวม	25.60	383			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	103	3.35	0.37	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช	170	3.44	0.34	ปานกลาง
อนุปริญญา/เทียบเท่า	91	3.38	0.36	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	20	3.33	0.37	ปานกลาง
รวม	384	3.40	0.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช รองลงมาระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า และน้อยที่สุดระดับการศึกษาประถมศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.58	3	0.19	1.46	0.20
ภายในกลุ่ม	48.42	380	0.13		
รวม	49.00	383			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม และร่วมพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	103	3.30	0.39	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช	170	3.17	0.45	ปานกลาง
อนุปริญญา/เทียบเท่า	91	3.20	0.33	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	20	3.18	0.29	ปานกลาง
รวม	390	3.37	0.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดระดับการศึกษาประถมศึกษา รองลงมาระดับการศึกษาอนุปริญญา/เทียบเท่า และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช ตามลำดับ

ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.69	3	0.23	1.64	0.18
ภายในกลุ่ม	54.58	380	0.14		
รวม	55.27	383			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	103	3.30	0.47	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช	170	3.48	0.40	ปานกลาง
อนุปริญญา/เทียบเท่า	91	3.44	0.29	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	20	3.52	0.42	มาก
รวม	384	3.59	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป รองลงระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช และน้อยที่สุดระดับการศึกษาประถมศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.50	3	0.168	0.73	0.50
ภายในกลุ่ม	82.28	380	0.22		
รวม	82.78	383			

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน ด้านการพัฒนา และส่งเสริมกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น

ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1 ประชาชนได้รับข้อมูลและข่าวสารทางราชการล่าช้า	30	1 ควรส่งข้อมูลและข่าวสารทางราชการให้ประชาชนทราบโดยเร็ว	32
2 ประชาชนไม่ได้รับข้อมูลและข่าวสารทางราชการครบจากเสียงตามสายตามที่ทางราชการประกาศ	26	2 ควรประกาศเสียงตามสายให้ประชาชนทราบอย่างละเอียด	28
3 ประชาชนไม่มีเวลาไปดูประกาศข้อมูลและข่าวสารทางราชการที่อยูตามสถานที่ราชการ	24	3 ควรเพิ่มการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประกาศเพิ่มมากขึ้น	20
4 ประชาชนส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออกจึงไม่เข้าใจข้อมูลและข่าวสารทางราชการ	15	4 ควรจัดอบรมเพิ่มความรู้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น	19

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ประชาชนปัญหามากที่สุดคือ ประชาชนได้รับข้อมูลและข่าวสารทางราชการล่าช้า จำนวน 30 คน รองลงมาได้แก่ ประชาชนไม่ได้รับข้อมูลและข่าวสารทางราชการครบจากเสียงตามสายตามที่ทางราชการประกาศ จำนวน 26 คน และน้อยที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออกจึงไม่เข้าใจข้อมูลและข่าวสารทางราชการ จำนวน 15 คน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ มากที่สุดคือ ควรส่งข้อมูลและข่าวสารทางราชการให้ประชาชนทราบโดยเร็ว จำนวน 30 คน รองลงมาได้แก่ ควรประกาศเสียงตามสายให้ประชาชนทราบอย่างละเอียด จำนวน 26 คน และน้อยที่สุด ควรจัดอบรมเพิ่มความรู้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 15 คน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อการพัฒนาจริยธรรมในชุมชนตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีชื่อในสำมะโนประชากร อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปของตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 9,496 คน ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน แล้วนำไปหาสัดส่วนของกลุ่มประชากร โดยใช้หมู่บ้านเป็นเกณฑ์ ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นเชิงสำรวจรายการ (Checklists)

ตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่นที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาคารับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตตำบลหนองไผ่ประกอบด้วย อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 384 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA หรือ F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยการสรุปประเด็นและแจกแจงค่าความถี่ (Frequency)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรที่ศึกษาจำนวน 384 คน พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 223คน คิดเป็นร้อยละ 58.1ส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี จำนวน147 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวชจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ผลวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสารทางราชการพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รองลงมาได้แก่ ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารและน้อยที่สุดได้แก่ ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1).ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับมากที่สุดคือที่ว่า “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากเสียงตามสาย” รองลงมาได้แก่ มีที่ว่า “การรับรู้

ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากวิทยุชุมชน” และน้อยที่สุดได้แก่ มีระดับที่ว่า “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากรถประชาสัมพันธ์” ตามลำดับ

2). ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ที่ว่า “ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ” รองลงมาได้แก่ ที่ว่า “ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องภัยธรรมชาติ” และน้อยที่สุดได้แก่ ที่ว่า “ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ” ตามลำดับ

3). ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นกลอนหรือร้อยกรอง” และ ข้อที่ 23 ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์” รองลงมาได้แก่ ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นรูปภาพ” และน้อยที่สุดได้แก่ ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นตัวเลขหรือสถิติ” และ ที่ว่า “รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต”

5.1.3 ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่นที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการการจัดเก็บภาษี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า

1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.4 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรส่งข้อมูลและข่าวสารทางราชการให้ประชาชนทราบโดยเร็ว รองลงมาประชาชนได้รับข้อมูลและข่าวสารทางราชการล่าช้า และน้อยที่สุด คือ ประชาชนส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ออกจึงไม่เข้าใจข้อมูลและข่าวสารทางราชการ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร และด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษา

พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีระบบการส่งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุชุมชน รถประชาสัมพันธ์ไปทุกหมู่บ้าน และมีการคิดประกาศประชาสัมพันธ์ตามสถานที่สำคัญ เช่น วัด โรงเรียน ที่ทำการหมู่บ้าน และศาลากลางหมู่บ้าน เป็นต้น ทำให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัทธิม ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอร่องคำ จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษพบว่า ในภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอร่องคำ จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ได้รับข้อมูลข่าวสาร จากรูปแบบ ต่างๆ เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ต ทางโทรทัศน์ ทางผู้นำชุมชน ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทางวารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง อยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ จันทรอินทร์ ได้ศึกษา “การรับรู้ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ห้องสมุดผ่านสื่อต่างๆ ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่” ผลการศึกษาพบว่า ส่วนรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ ที่ต้องการมากที่สุด คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของนักศึกษาและ อาจารย์พบว่า มีความต้องการแตกต่างกัน ปัญหาด้านการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาในระดับน้อย คำสำคัญ การประชาสัมพันธ์ ห้องสมุด การรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ความต้องการ ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในตำบลหนองไผ่ อาจมีความสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมทาง การเมือง เนื้อหาเกี่ยวกับสาธารณสุข เนื้อหาเรื่องความมั่นคงของชาติ เนื้อหาเรื่องการพัฒนาชุมชน และเนื้อหาเรื่องภัยธรรมชาติ ค่อนข้างน้อย และใช้ภาษาที่เป็นทางการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ธนัน อนุমানราชชน ได้ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยระดับชาติของประชาชนในชนบท พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ

และแบ่งเป็นรายด้านในการอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ได้รับสื่อข้อมูลข่าวสารไม่ครบทุกสื่อ เพราะสื่อบาง สื่อต้องอาศัยเข้าใจอยากต้องอาศัยการศึกษาจึงจะเข้าใจ บางสื่อต้องอาศัยเวลา และบางสื่ออยู่ใน สถานที่จำกัด มีจำนวนจำกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัชฌิม ได้ ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพราะ

ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากเสียงตามสาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขเสียงตามสาย เป็นสื่อที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเรื่องราวต่างพร้อมกันเป็นจำนวนมากๆ และที่สำคัญสื่อประเภทนี้มีใช้กันมานานแล้ว สอดคล้องกับงานของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การรับรู้เกิดจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การสัมผัสหรืออาการสัมผัส หมายถึง สิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัส เพื่อให้คนรับรู้ภาวะแวดล้อมรอบตัว ปกติคนเราเมื่อ ได้รับสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว มักจะจำแนกอาการสัมผัสนั้น ๆ ตามประสบการณ์เดิม และมักเคยชินกับสิ่งที่สัมผัสมากกว่า ที่จะรู้สึกในอาการสัมผัส

2. การแปลความหมายจากการสัมผัส ซึ่งต้องอาศัย

2.1 เซวณปัญญา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นสิ่งเกื้อหนุนรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ ของบุคคล

2.2 การสังเกตพิจารณา จะช่วยให้คนเรารับรู้ได้อย่างแม่นยำขึ้น บางครั้งอาจอาศัยเวลาหรือบางครั้งก็อาศัยความชำนาญ

2.3 ความสนใจและความตั้งใจ ถ้าให้มีการแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง

2.4 คุณภาพของจิตใจ ซึ่งจะช่วยให้แปลอาการสัมผัสดีขึ้น

3. การแปลความหมายจากการสัมผัส การแปลความหมายนี้ขึ้นอยู่กับความชัดเจนในการดำรงชีวิต ก็จะสามารถรู้ได้จากการสัมผัสโดยดูจากกริยาท่าทางลักษณะคำพูดนั้นได้

4. ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม ซึ่งได้แก่ความคิดความรู้และการกระทำที่เคยทำ ในอดีตมีความสำคัญมากสำหรับการตีความหมายหรือแปลความหมายของอาการสัมผัสได้โดยแจ่มชัด ความรู้เดิมประสบการณ์เดิมที่ได้ จะสะสมไว้สำหรับช่วยในการแปลความหมายได้ก็ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

4.1 เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้อง และชัดเจน

4.2 มีปริมาณมาก รู้หลายอย่างจึงจะช่วยแปลความหมายต่างๆ ได้สะดวก และถูกต้องดี

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากอินเตอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนส่วนมากในตำบลหนองไผ่ มีความรู้เรื่องอินเตอร์เน็ตน้อย ประกอบกับเครื่องอินเตอร์เน็ตมีจำนวนน้อย มีใช้เพราะในหน่วยงานราชการเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางอินเตอร์เน็ตได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ประไพ จันทร์อินทร์ ได้ศึกษา “การรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุดผ่านสื่อต่างๆ ของ นักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่” ผลการศึกษาพบว่า ส่วน รูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ ที่ต้องการมากที่สุด คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเปรียบเทียบความ ต้องการข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของนักศึกษาและอาจารย์พบว่า มีความต้องการแตกต่างกัน ปัญหาด้านการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบ แบบสอบถามประสบปัญหาในระดับน้อย คำสำคัญ การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด การรับรู้ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ความต้องการข่าวสารประชาสัมพันธ์ ห้องสมุด

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับปาน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ เนื้อหาข้อมูลข่าวสาร ส่วนมากจะเป็นเนื้อหาที่เป็นทางการ ซึ่งอาจทำให้ประชาชนในตำบลหนองไผ่ เกิดความสับสนไม่เข้าใจ เนื่องจากไม่มีความพร้อมในการ รับรู้ข้อมูล ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ จำเนียง ช่วงโชติและคณะ กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้รับรู้ มีผลทำให้การรับรู้ของแต่ละบุคคลมีลักษณะแตกต่างกันไป ที่สำคัญ ได้แก่ ความต้องการหรือแรงขับ ทศนคติ บุคลิกภาพ และการปรับตัวส่วนบุคคล

2. ความใส่ใจและการรับรู้ (Attention and Perception) ปกติคนจะไม่รับรู้และตอบสนอง ต่อสิ่งเร้าทั้งหมด จุบรวมของการรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คือ ความใส่ใจหรือความตั้งใจในสิ่ง ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับตน

3. การเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ (Preparatory Set) เมื่อบุคคลอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ ย่อมช่วยให้บุคคลสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ทำให้รับรู้สิ่งนั้นได้ดี หรือ คล้อยตามสิ่งที่ตนเตรียมตัวมา

4. ความต้องการและแรงจูงใจ (Need and Motivation Factor) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ อีกประการหนึ่ง คือ ความต้องการและแรงจูงใจ คนเรามักจะเลือกให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ หรือความต้องการของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

5. ความต้องการและคุณค่า (Need and Value) การให้ความหมายหรือตีความหมาย ของ สิ่งของวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่คนเรารับรู้อาจถูกกำหนดขึ้นมาจากความต้องการและคุณค่า ส่วนตัวของบุคคลนั้น

6. บุคลิกภาพของบุคคลมีอิทธิพลต่อการรับรู้ ลักษณะของบุคลิกภาพที่ไม่เหมือนกัน คือ บุคคลมีนิสัยชอบสังคม (Extrovert) กับบุคคลชอบเก็บตัว (Introvert) ย่อมรับรู้ในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางสังคมและการรับรู้ สิ่งเร้าที่ปรากฏไม่ชัดเจนแตกต่างกันเสมอ

7. ประสบการณ์เดิม (Early Experience) ประสบการณ์เดิมหรือพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ ย่อมมีผลต่อการตีความของสิ่งที่เรารับรู้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเศรษฐกิจของประเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในตำบลหนองไผ่ มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเศรษฐกิจประเทศ เพราะหากประเทศที่การพัฒนา ถือว่าเป็นประเทศที่มีความเจริญ ประชาชนก็จะมียาขได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานของ สมบัติ จันทรวงศ์ ได้ให้ความหมายว่า “การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ร่างกายรับสัมผัสจากสิ่งเร้า หรือสภาพแวดล้อมภายนอก โดยส่งข้อมูลหรือสารที่ได้เข้าสู่ระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย การเลือกสิ่งเร้า การจัดหมวดหมู่ และการตีความของสิ่งเร้า โดยมีองค์ประกอบของการรับรู้ ที่สำคัญ คือ

1. สิ่งเร้าที่จะรับรู้ เป็นสิ่งที่มากระตุ้นให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ สิ่งเร้าภายในหรือสิ่งเร้าภายในร่างกาย อันได้แก่ อวัยวะและการทำงานของอวัยวะ และสิ่งเร้าภายนอกหรือสิ่งเร้าภายนอกในร่างกาย อันได้แก่ วัตถุสิ่งของ แสง เสียง เป็นต้น

2. อวัยวะที่จะรับสัมผัส และประสาทสัมผัส ประกอบด้วย ประสาทตา หู จมูก ลิ้น และประสาทรับสัมผัสอื่น เหล่านี้ ช่วยให้ผู้มนุษย์สามารถติดต่อกับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ ได้แก่การมองเห็น การได้ยิน ได้กลิ่น และการสัมผัสทางผิวหนัง

3. ประสบการณ์เดิม ซึ่งบุคคลแต่ละคนได้สั่งสมประสบการณ์ในด้านต่างๆ ตลอดเวลาและสิ่งนี้เองที่มีผลต่อการแปลความของสารที่ได้รับแตกต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละคนได้รับประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในตำบลหนองไผ่ ส่วนมากจะประกอบอาชีพรับจ้าง ครอบครัวยู่ระหว่างกิ่งเมืองและกิ่งชนบท ทำให้ไม่มีเวลารับข้อมูลเรื่องการพัฒนาชุมชน เพราะเอาเวลาไปทำงานมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคลเลือกรับ จัดองค์ประกอบ และแปลความหมายสิ่งเร้าต่างๆ

ออกมาเพื่อให้มีความหมายเข้าใจได้ และได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สิ่งเร้าจะมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการรับรู้มากขึ้น หากสิ่งเร้าเหล่านั้น มีลักษณะดังนี้ คือ

1. สอดคล้องกับประสบการณ์ที่ผ่านมา
2. สอดคล้องกับความเชื่อในปัจจุบัน
3. ไม่มีความสลับซับซ้อนมากเกินไป
4. เชื่อถือได้
5. มีความสัมพันธ์กับความจำเป็นหรือความต้องการในปัจจุบัน
6. ไม่ก่อให้เกิดความกลัวและความกังวลใจมากเกินไป

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากรูปแบบ ต่างๆ เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ต ทางโทรทัศน์ ทางผู้นำชุมชน ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทางวารสาร และสิ่งพิมพ์ต่างอยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ จันทร์อินทร์ ได้ศึกษา “การรับรู้ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดผ่านสื่อต่างๆ ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่” ผลการศึกษาพบว่า ส่วนรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ ที่ต้องการมากที่สุด คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของนักศึกษาและอาจารย์พบว่า มีความต้องการแตกต่างกัน ปัญหาด้านการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาในระดับน้อย คำสำคัญ การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด การรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด ความต้องการข่าวสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นกลอนหรือร้อยกรอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นรูปภาพ ทำให้ประชาชนเกิดความสนใจ และรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางผู้นำชุมชน เป็นการนำเสนอที่ใช้กันมาก เพราะง่ายและสะดวก สามารถสัมผัสได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การรับรู้เกิดจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การสัมผัสหรือการสัมผัส หมายถึง สิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัส เพื่อให้คนรับรู้ภาวะแวดล้อมรอบตัว ปกติคนเราเมื่อได้รับสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว มักจะจำแนกอาการสัมผัสนั้น ๆ ตามประสบการณ์เดิม และมักเคยชินกับสิ่งที่สัมผัสมากกว่า ที่จะรู้สึกในอาการสัมผัส

2. การแปลความหมายจากการสัมผัส ซึ่งต้องอาศัย

2.1 เซาวนปัญญา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นสิ่งเกื้อหนุนรับรู้สิ่งเร้าต่างๆ ของบุคคล

2.2 การสังเกตพิจารณา จะช่วยให้คนเรารับรู้ได้อย่างแม่นยำขึ้น บางครั้งอาจอาศัย เวลาหรือบางครั้งก็อาศัยความชำนาญ

2.3 ความสนใจและความตั้งใจ ถ้าให้มีการแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง

2.4 คุณภาพของจิตใจ ซึ่งจะช่วยแปลอาการสัมผัสดีขึ้น

3. การแปลความหมายจากการสัมผัส การแปลความหมายนี้ขึ้นอยู่กับความชัดเจนในการดำรงชีวิต ก็จะสามารถรู้ได้จากการสัมผัส โดยดูจากกริยาท่าทางลักษณะคำพูดนั้นได้

4. ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม ซึ่งได้แก่ความคิดความรู้และการกระทำที่เคยทำ ในอดีตมีความสำคัญมากสำหรับการตีความหมายหรือแปลความหมายของอาการสัมผัสได้โดยแจ่มชัด ความรู้เดิมประสบการณ์เดิมที่ได้ จะสะสมไว้สำหรับช่วยในการแปลความหมายได้ดีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

4.1 เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้อง และชัดเจน

4.2 มีปริมาณมาก รู้หลายอย่างจึงจะช่วยแปลความหมายต่างๆ ได้สะดวก และ ถูกต้องดี

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นตัวเลขหรือสถิติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่ประชาชนเข้าใจ ยากเพราะไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานของทรงพล ภูมิพิพัฒน์ กระบวนการรับรู้ ประกอบด้วย

1. อากาศสัมผัส หมายถึง อาการที่อวัยวะรับสัมผัสรับสิ่งเร้า หรือสิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามากระทบ กับอวัยวะรับสัมผัสต่างๆ เพื่อให้คนเรารับรู้ภาวะสิ่งแวดล้อมรอบตัว แล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง

2. การแปลความหมายจากอาการสัมผัส ส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การแปลความหมายได้ดี หรือ ถูกต้อง ซึ่งต้องอาศัยสิ่งต่อไปนี้ คือ สถิติปัญญา หรือความเฉลียวฉลาดการพิจารณาและการสังเกต ความตั้งใจและความสนใจ ความมั่นคงของจิตใจในขณะนั้น

3. การใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมเพื่อช่วยแปลความหมาย ได้แก่ ความคิด ความรู้ และความเข้าใจ ตลอดทั้งการกระทำของผู้รับรู้ในอดีต ความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมที่สะสมไว้ สำหรับช่วยในการแปลความหมายได้ดี จะต้องเป็นความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องชัดเจนและแน่นอน ต้องเป็นความรู้ ความเข้าใจ ที่มีปริมาณมากพอ หรือรู้หลายๆ อย่าง ช่วยแปลความหมายต่าง ๆ ได้ สะดวกและถูกต้อง

5.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน จะแสดงความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น \ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารของราชการ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ เพศไม่ใช่ปัจจัยที่จะส่งผลให้การรับรู้ข่าวสารทางราชการแตกต่างกัน เนื่องจากในปัจจุบันสังคมของการทำงานได้เปิดกว้างในเรื่องเพศ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ทั้งเพศชายและหญิง ต่างก็สามารถรับรู้ข่าวสารทางราชการได้ในตำแหน่งงานเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมต่อการแสวงหาองค์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัทธิม ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ ที่แตกต่างกันนั้น ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันจึงสรุปว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารของราชการ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-25 ปี มีความแตกต่างกันกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ช่วงอายุ 26-35 ปีและแตกต่างกันกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 36-45 ปี รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 46ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการแตกต่างกัน ซึ่งการที่ประชาชนมีอายุต่างกันนั้น ทำให้ความคิดในการรับรู้ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมัทธิม ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัด

อุดรธานี โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ที่แตกต่างกัน นั้น ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน จึงสรุปว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่าง

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารของราชการ โดยรวม 3 ด้านจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากทุกคนทุกระดับการศึกษาในชุมชน ต่างเห็นความสำคัญในการพัฒนาจริยธรรม จึงมีความคิดเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจโทหญิง ศิริรักษ์ ชัยมัทธิม ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอร่องคำ จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอร่องคำ จังหวัดอุดรธานี โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันนั้น ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน จึงสรุปว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอมุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานของทางราชการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่กำหนดภายใต้ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยเน้นส่วนราชการหรือหน่วยงานภาครัฐต่างๆ นั้นและควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ให้แก่บุคลากรผู้รับผิดชอบในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือเกี่ยวข้องกับภาระงาน เพื่อสร้าง

ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานและในการให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนราชการ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางราชการในส่วนต่างๆของกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหนังสือมายังส่วนราชการเพื่อประชาสัมพันธ์ควรมีความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางราชการและมีข้าราชการที่รับผิดชอบงานด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อจักได้พัฒนาให้จนถึงระดับมากที่สุด

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนราชการควรมีรูปแบบการนำเสนอข้อมูลโดยแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงสะดวกที่ประชาชนเข้าใจยากเพราะไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับงานควรมีการจัดฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทั้งในแง่ของสารัตถะและวิธีการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกันในการตรวจประเมิน และมีความเป็นกลางและความเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity) มากที่สุดเพื่อจะได้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร จนถึงระดับมากที่สุด

และแบ่งเป็นรายด้านในการเสนอแนะเชิงนโยบายตามลำดับ ดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดย โดยส่วนราชการควรมีรูปแบบการนำเสนอข้อมูลโดยแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงสะดวกที่ประชาชนเข้าใจจัดฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาให้จนถึงระดับมากที่สุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากเสียงตามสาย อยู่ในระดับมากดังนี้ จึงควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานส่วนราชการ ควรรักษาและปฏิบัติ ดังนี้ โดยจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ โดยใช้ผู้นำในชุมชนแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์เสียงตามสายที่มีอยู่ในแต่ละหมู่บ้านอยู่แล้วและควรพัฒนาให้จนถึงระดับมากที่สุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการรถประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานส่วนราชการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถในงานประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทของผู้นำชุมชนเพื่อให้เห็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของทางราชการที่มีกระบวนการที่ซับซ้อนให้เข้าใจ จนถึงระดับมากที่สุด

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานส่วนราชการ ควรจัดเนื้อหาของงานในแต่

ละด้าน โดยมีผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับเนื้อหาเพื่อจก ได้ส่ง ข้อมูลข่าวสารได้ตรงประเด็นและให้ความถูกต้องและเห็นได้ชัดขึ้น จนถึงระดับมากที่สุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ อยู่ใน ระดับมาก ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนราชการ ควรรักษาส่งเสริมเนื้อหาในด้านการ ประกอบอาชีพเพื่อจก ได้เป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพซึ่งเห็นได้ว่าการรับรู้และความต้องการของ ประชาชนเพื่อ ได้กระตุ้นเศรษฐกิจในภาคประชาชนซึ่งถือว่าประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและ ควร รักษาให้เป็นเช่นนี้ตลอดไป และเพิ่มขึ้นจนถึงระดับมากที่สุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ อยู่ใน ระดับ ปานกลาง ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนราชการ ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการ พัฒนาด้านต่างให้ประชาชนทราบซึ่งถือได้ว่าประชาชนยังไม่รับทราบข้อมูลข่าวสารทางราชการใน การพัฒนาประเทศส่วนราชการยังไม่สร้างความเข้าใจให้ประชาชนเข้าใจและควรส่งเสริมอบรมสร้าง ความรู้ จนถึงระดับมากที่สุด

3. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานทางราชการควรมีการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางราชการในส่วนต่างๆของกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหนังสือมายังส่วน ราชการเพื่อประชาสัมพันธ์ควรมีความชัดเจน ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางราชการและมี ข้าราชการที่รับผิดชอบมีการจัดเอกสารให้เป็นระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวก และมีการนำอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการให้บริการนำเสนอข้อมูลข่าวสารมากขึ้นกว่าเดิม จนถึง ระดับมากที่สุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นกลอนหรือร้อยกรอง อยู่ใน ระดับมาก ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานทางราชการ ควรจัดให้มีเรียนรู้ในระเบียบ งานสารบรรณเพื่อจก ได้ส่งข้อมูลข่าวสารให้ตรงกับประเด็นที่ทางราชการต้องการ และทำให้ ประหยัดเวลาและสร้างความเข้าใจ และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้จนถึงระดับมากที่สุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นตัวเลขหรือสถิติ มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานราชการควรมีการ อ้างอิงและอธิบายโดยชัดเจนว่าจำนวนที่เสนอนั้นมีหลักฐานอ้างอิงและเชื่อถือได้เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ให้กับประชาชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการให้บริการการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคงบั้ง อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้มีการทำวิจัยต่อเนื่องในครั้งต่อไป ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการรับรู้เนื้อหาของข้อมูลข่าวสารข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาของประชาชนที่มีต่อการรับรู้ข่าวสารทางราชการในการพัฒนาประเทศ ของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

จำเนียร ช่วง โขติ. จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต. "อิสระของข่าวสาร". วารสารนิติศาสตร์, ปีที่ 9 ฉบับที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สภานายความ, 2521.

คารณี พานทอง พาลุสุข. กลยุทธ์การสร้างสรรค้งานโฆษณา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.

ถวิลวดี บุรีกุล. หลักธรรมภิบาล. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2549.

ทรงพล ภูมิพัฒน์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ SR printing, 2538.

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

เชียรศรี วิวิศศิริ. การเรียนรู้และการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2539.

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการรับรู้. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม, 2539.

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซต, 2534.

พัชนี เขจรธยา. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2541.

โภคิน พลกุล. หลักกฎหมายมหาชน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.

รัฐสภา. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย, 2540.

วังรี นพเกตุ. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพมหานคร : วิธีตีพิมพ์พัฒนาจำกัด, 2528.

วัชรวิไล ไชยสาร. สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2544.

วิชัย วงศ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สุริยสาส์น, 2537.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2550.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2539.

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรการบริหารงานการบริหาร
จัดการภาครัฐแนวใหม่. กรุงเทพมหานคร : มปป, 2548.

สถิต วงศ์สุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาส์น, 2525

สมบัติ จันทร์วงศ์. รัฐศาสตร์ : สถานภาพและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนัก พิมพ์โอเดียน
สโตร์, 2526.

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2519.

สุณีย์ ธีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูพระนคร, 2524.

2. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

มานะ อ่อนท้วม. “การรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

ชาญชัย จันทร์แจ่ม. “คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ ศึกษากรณีข้าราชการและลูกจ้างกอง
รักษาความปลอดภัยกรมข่าวทหารอากาศ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก, 2542.

นงคณาถ ห่านวิไล. “ผลของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ที่มีต่อการตัดสินใจ
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด”. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหา
บัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ร้อยตำรวจโทหญิงศิริรักษ์ ชัยมณี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551.

รัตนา ปัญญาดี. “ภาพลักษณ์และบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักอัยการสูงสุดในสายตาประชาชน
และสื่อมวลชน”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.

ศาสดี สุวรรณ. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสังคมและเมืองของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับ
ภาวะวิกฤตในประเทศไทย. อังใน พรรณวดี ขำจริง. “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

สายสุณี ศักกรากร. “ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

สุจิน บุตรศรีสุวรรณ. “การรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ของประชาชนจังหวัดมหาสารคาม”. การศึกษาอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

3. บทความจากเว็บไซต์

โครงการพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของประเทศไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า), งานวิจัยนิตยสารบุปผาราชนิคมยังขาดความรู้เข้าถึงพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร, 17 มิ.ย. 2554

<http://ilaw.or.th/node/1024>

จุมพล หนีพานิช. (2542). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาทักษะการทำงานในท้องถิ่น. วันที่ค้นข้อมูล 22 ธันวาคม 2552 จากกลุ่มงานวิจัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เว็บไซต์ <http://www.stou.ac.th/thai/Research/Group1/research49.htm>.

ชิสศวัช วิจิตรวงศ์วาน. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาคม. วันที่ค้นข้อมูล 22 ธันวาคม 2552 จากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก เว็บไซต์ :

<http://www.komchadluek.net/detail/.html>.

นุชา บัวภา. (2544). การรับรู้ของประชาชน ต่อโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ศึกษากรณี: ตำบลมะบ้า กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด. วันที่ค้นข้อมูล 22 ธันวาคม 2552 จากสถานีอนามัยบ้านห้วยหลิม ตำบลมะบ้า กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด เว็บไซต์ :

http://www.oocities.com/wailum_anamai/30baht.html

วัลย์ลักษณ์ คงนิล. (2520). การรับรู้ การแปลความหมาย การจดจำ และอารมณ์จากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของคนหูหนวก. วันที่ค้นข้อมูล 22 ธันวาคม 2552 จากคลังปัญญาจุฬาฯ แห่งประเทศไทย เว็บไซต์ : <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/3732>.

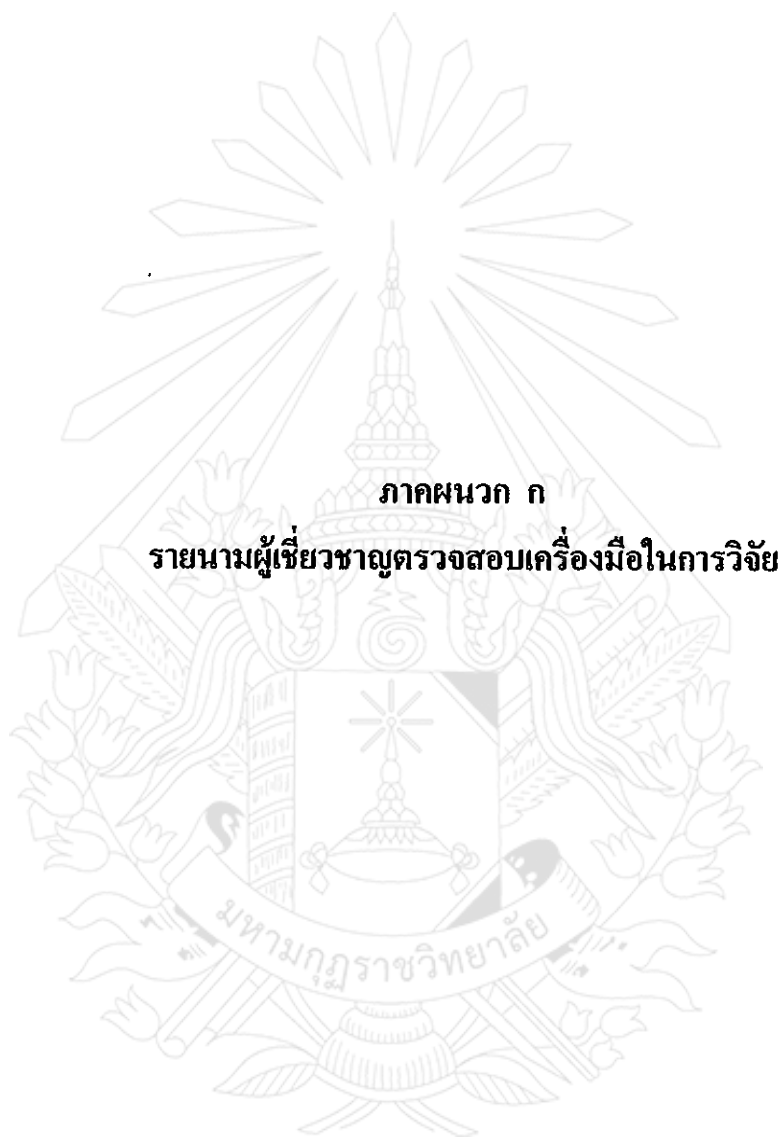
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ จังหวัดยะลา. สถิติการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชน. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2554

http://www.yala.go.th/web_data/data.htm

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

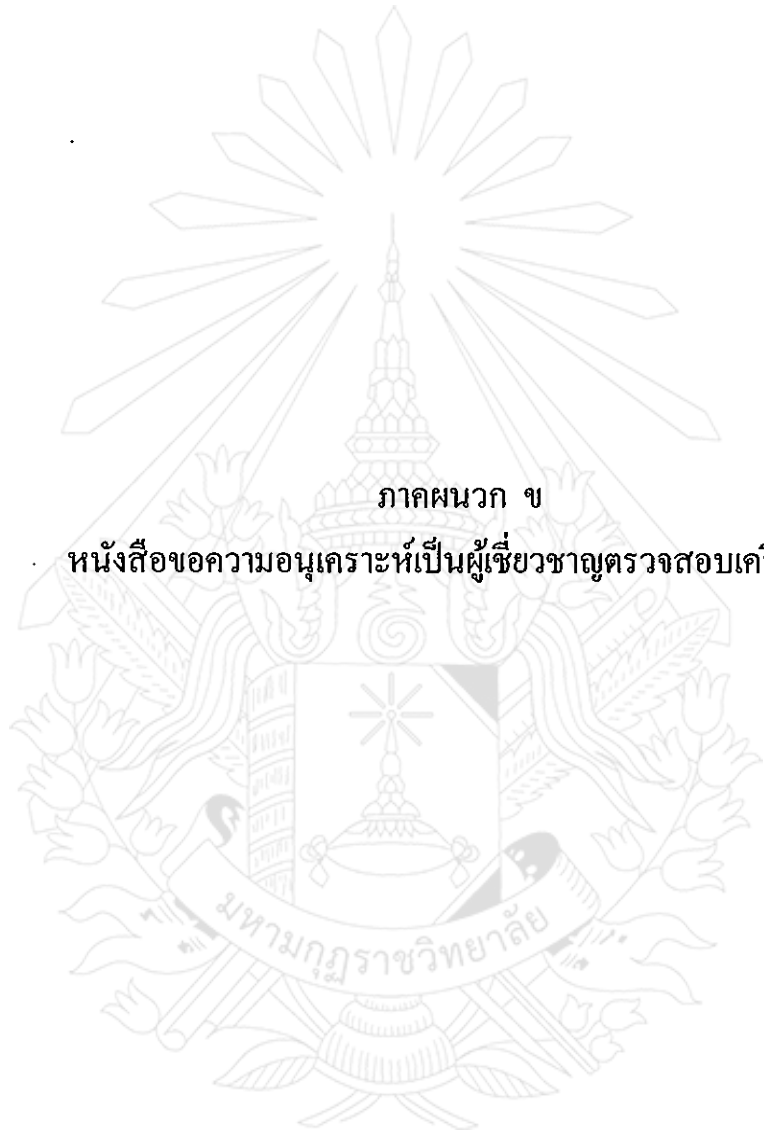
ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศร 6016(2.2)/ว124

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลคูคต อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

27 กันยายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร นายสมบัติ เสรฐผล

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน	1	ชุด
	3. ค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC)	จำนวน	1	ชุด

ด้วยนางสายสุณี โฉมิตวรวิฑู นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยมี ดร.สุรพล พรหมกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์วิระพงษ์ คุณประทุม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรามาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ที่ ศธ 6016(2.2) /ว124

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

27 กันยายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร ด.ต.ดร.สุบัน โยทุม

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน	1	ชุด
	3. ค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC)	จำนวน	1	ชุด

ด้วยนางสายสุณี โฆษิตวรวุฒิ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยมี ดร.สุรพล พรหมกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์วิระพงษ์ คุณประทุม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุมนต์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ที่ ศธ 6016(2.2) / ว124

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

27 กันยายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร ผศ.ดร.โกมล แพนพา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน	1	ชุด
	3. ค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC)	จำนวน	1	ชุด

ด้วยนางสายสุณี โนมิตวรวุฒิ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยมี ดร.สุรพล พรหมกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์วิระพงษ์ คุณประทุม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุเมธ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษามัธยมศึกษาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๑๑๐

วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร พระครูสุทัศนธรรมสุนทร,ผศ.ดร.

ด้วยนางสายสุณี โฉมิตวรวิบูลย์ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๖/ ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดขอนแก่น โดยมี ดร.สุรพล พรหมกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์วิระพงษ์ คุณประทุม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด โคร่งร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด และค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ๑ ชุด

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษามัธยมศึกษาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๑๑๐

วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร ผศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

ด้วยนางสายสุณี โฉมิตวรวิบูลย์ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๖/๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยมี ดร.สุรพล พรหมกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์วิระพงศ์ คุณประทุม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด โครงสร้างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด และค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ๑ ชุด

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
2. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน
  - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
  - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
  - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
3. โปรดพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

นางสายสุณี โฆษิตวรฤติ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

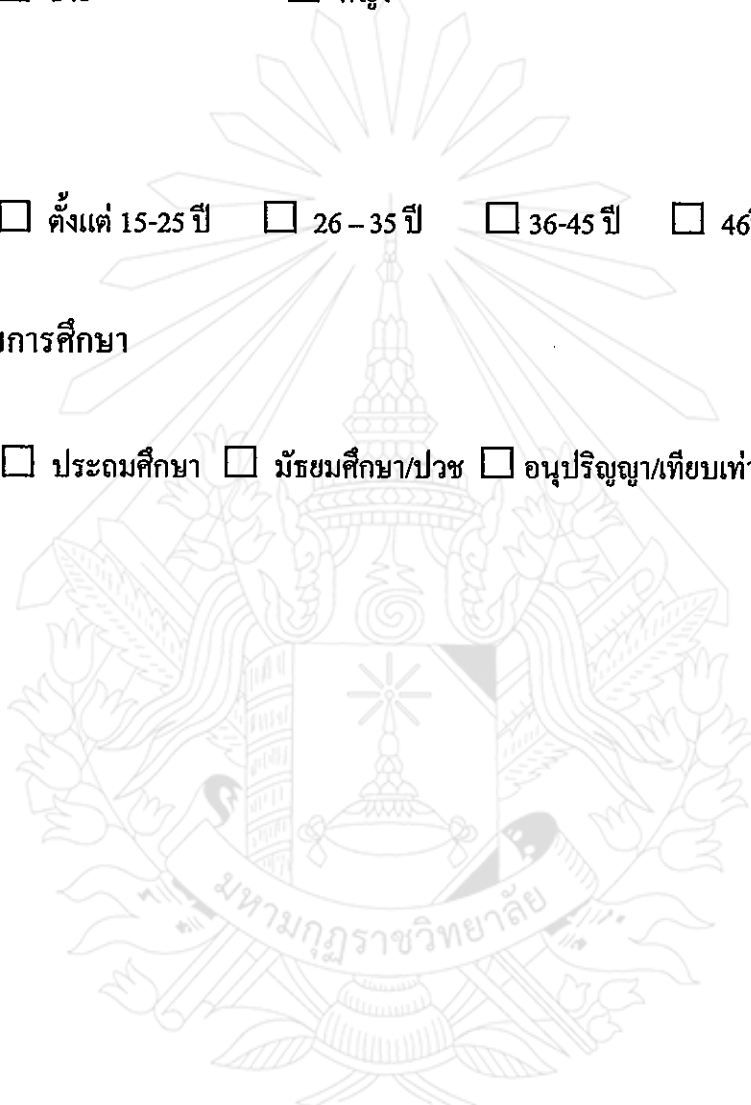
ชาย หญิง

2. อายุ

ตั้งแต่ 15-25 ปี 26 – 35 ปี 36-45 ปี 46ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช อนุปริญญา/เทียบเท่า ปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนใน
ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดขอนแก่น
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริง

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ของประชาชน	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร					
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากเสียงตามสาย					
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากวิทยุชุมชน					
3. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากอินเทอร์เน็ต					
4. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากโทรทัศน์					
5. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากรถประชาสัมพันธ์					
6. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากแผ่นพับ ใบปลิว และโปสเตอร์					
7. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากหนังสือพิมพ์					
8. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากผู้นำชุมชน					
ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร					
9. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ					
10. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ					
11. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ					
12. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง					
13. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับสาธารณสุข					
14. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องความมั่นคงของชาติ					
15. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องการพัฒนาชุมชน					
16. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องภัยธรรมชาติ					

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ของประชาชน	ระดับการรับรู้				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร					
17. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นตัวเลขหรือสถิติ					
18. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นบทความหรือร้อยแก้ว					
19. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นกลอนหรือร้อยกรอง					
20. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นรูปภาพ					
21. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต					
22. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารลงพื้นที่โดยเจ้าหน้าที่					
23. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์					
24. รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านทางผู้นำชุมชน					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอร่มแพ จังหวัดขอนแก่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

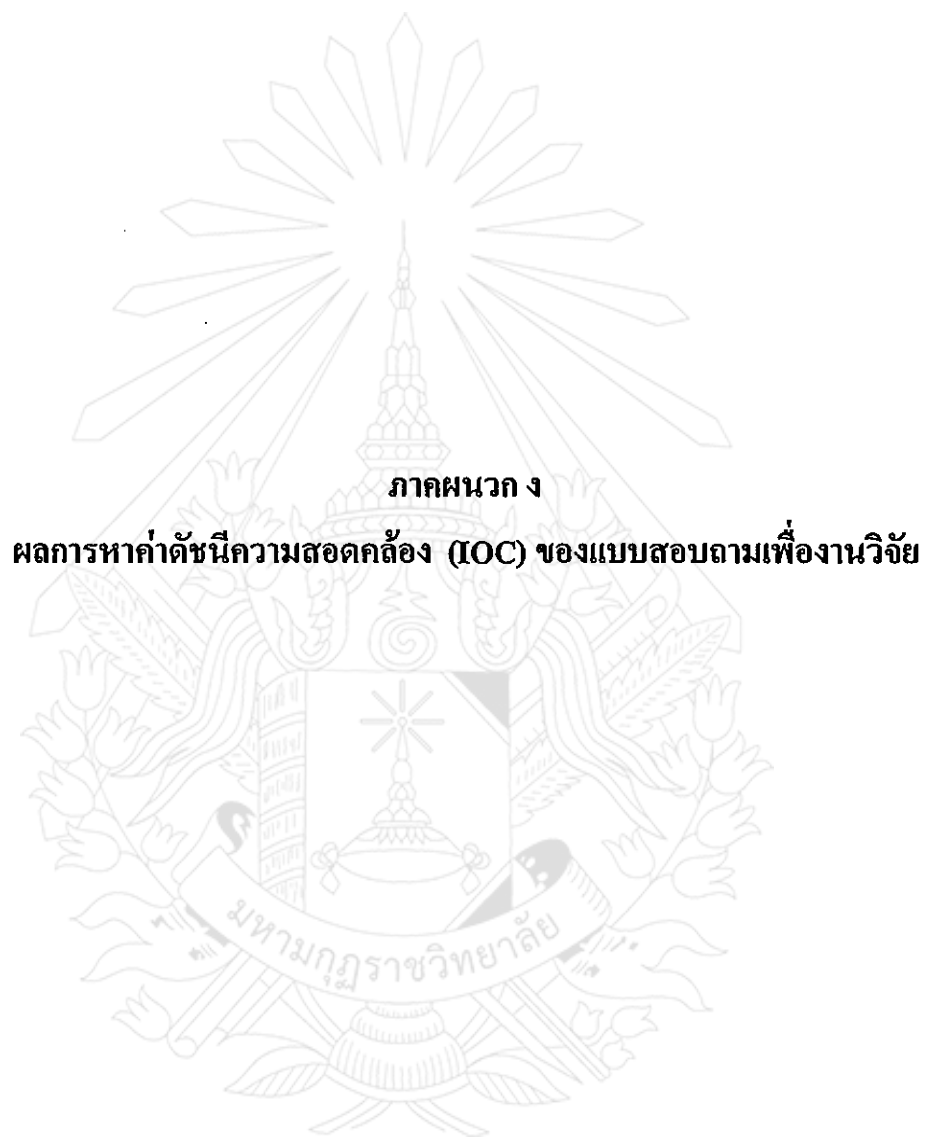
.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบคุณในความกรุณาตอบแบบสอบถาม *****

ภาคผนวก ง

ผลการทําคํานี้ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

เรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดขอนแก่น

.....

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นประชาชนต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคาดหวังของท่าน

ข้อที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
1	ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากเสียงตามสาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากวิทยุชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากโทรทัศน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากรถประชาสัมพันธ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากแผ่นพับ ใบปลิว และโปสเตอร์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากหนังสือพิมพ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการจากผู้นำชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของ ประชาชนในตำบลหนองไผ่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
9	ด้านเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การพัฒนาประเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับ เศรษฐกิจของประเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับ กิจกรรมทางการเมือง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สาธารณสุข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องความ มั่นคงของชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องการ พัฒนาชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีเนื้อหาเรื่องภัย ธรรมชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การพัฒนาจริยธรรมในชุมชนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
17	ด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็น ตัวเลขหรือสถิติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็น บทความหรือร้อยแก้ว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็น กลอนหรือร้อยกรอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็น รูปภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่าน ทางอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารลง พื้นที่โดยเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทาง สื่อโทรทัศน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่าน ทางผู้นำชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการของประชาชนในตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัด
ขอนแก่น

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	77.33	46.99	0.50	0.75
2	77.27	48.55	0.49	0.75
3	77.33	50.78	0.47	0.75
4	77.30	53.11	0.23	0.77
5	77.57	56.05	0.20	0.77
6	77.37	55.27	0.25	0.77
7	77.37	52.93	0.28	0.76
8	77.57	56.53	0.22	0.78
9	77.60	56.80	0.22	0.78
10	78.53	53.22	0.25	0.77
11	77.03	51.48	0.40	0.76
12	77.13	49.84	0.60	0.75
13	77.50	52.74	0.21	0.77
14	77.43	53.70	0.24	0.76
15	77.63	54.17	0.23	0.77
16	77.60	54.18	0.22	0.78
17	77.37	52.65	0.39	0.76
18	77.10	49.13	0.59	0.74
19	76.90	49.68	0.35	0.76
20	76.90	49.61	0.43	0.75

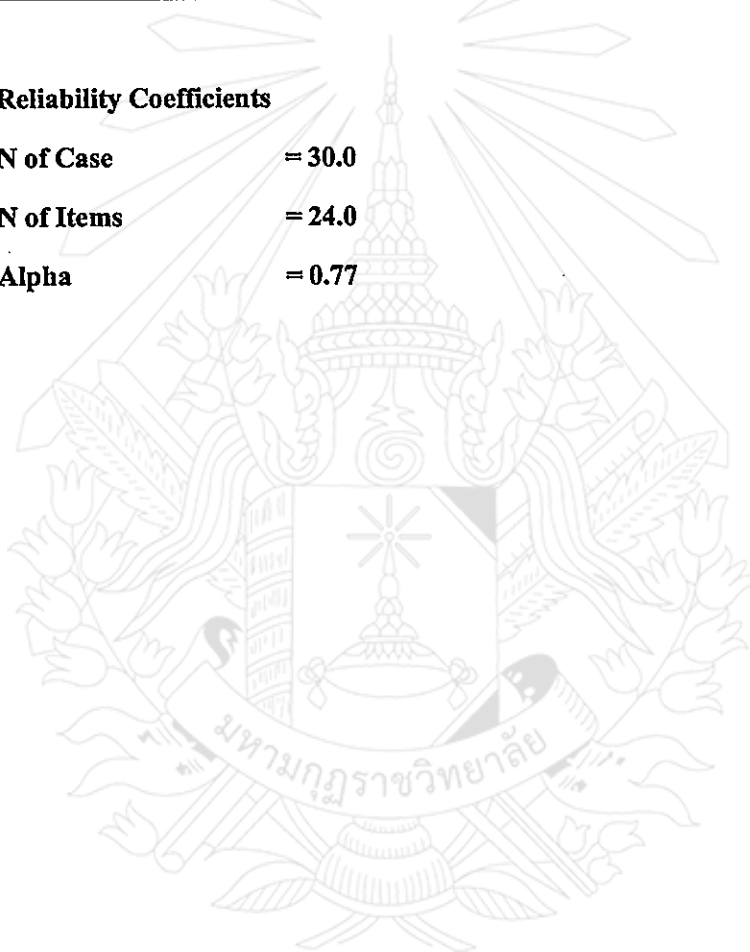
ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
21	77.37	52.65	0.39	0.76
22	77.10	49.13	0.59	0.74
23	76.90	49.68	0.38	0.76
24	76.90	49.61	0.43	0.75

Reliability Coefficients

N of Case = 30.0

N of Items = 24.0

Alpha = 0.77

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล   นางสาวสุณี โขมิตวรวิ
วัน เดือน ปี เกิด   3 เมษายน 2505
ภูมิลำเนา   175 หมู่ที่ 19 ต.หนองไผ่ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น
ที่อยู่ปัจจุบัน   175 หมู่ที่ 19 ต.หนองไผ่ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2535

สำเร็จการศึกษาหลักสูตร นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาประชาสัมพันธ์
จากมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาราช

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบัน

ทำงานที่ บริษัท โขมิตอโต้คาร์ จำกัด หน่วยงานดัดมือสอง
อำเภอ ชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

